MIJO BZIK

USTAŠKI POGLEDI

1944

Najdražem prijatelju i ustaškom suradniku, Jozi Mrmiću, u znak najdubljeg i ustaškog prijateljstva

Zgb, 3. III. 944

Mijozsik

USTAŠKI POGLEDI

Najdražem prijatelju i ustaškom suradniku, Jozi Mrmiću, u znak najdubljeg i ustaškog prijateljstva

Zgb, 3. III. 944

Mijozsik

USTAŠKI POGLEDI

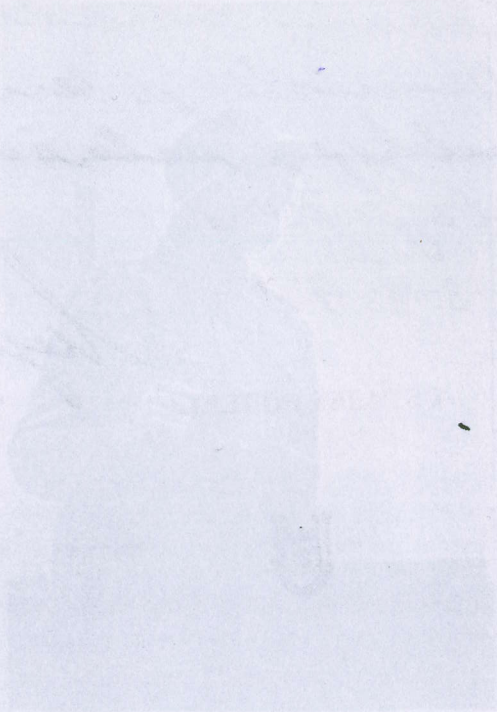

Odobreno odlukom Glavnog ravnateljstva za promičbu
broj 11883-II-1-1943

NAKLADA I IZDANJE USTAŠKE TISKARE U ZAGREBU

Povodom 15-godišnjice Ustaškog pokreta, posvećeno svima onima, koji su u težkoj borbi, braneći Nezavisnu Državu Hrvatsku dali svoju krv i položili svoje živote

MIJO BZIK

USTAŠKI POGLEDI

(1928—1941—1944)

1944

Tisak tiskare „USTAŠA“, Zagreb, Berislavićeva ul. 10

Napomena knjizi

Ista misao, koja je pisca vodila, dok je pisao »USTAŠKU BORBU« i »USTAŠKU POBJEDU« sada je ostvarila treću knjigu ove trilogije — »USTAŠKI POGLEDI« I dok se u prve dvie knjige govorilo o neumornoj borbi Ustaškog pokreta za ostvarenjem nezavisnosti, sada se načinjaju pitanja i potežkoće izgradnje i procvata postignute Države.

Svaki ustaški borac, koji je prisegao na Vječnost, da ne će svog mača staviti u korice, dok mu Dom ne bude podpuno siguran i slobodan, svaki takav pojedinac mora u velikoj borbi ideologija imati jasne pojmove o idealima za koje gine. U časovima zasluženog odmora muče i svakog junaka različita pitanja, na koja on traži odgovor i razjašnjenje. Nedostatci i pogrješke, sebićnost i podmitljivost pojedinaca, onih što bježe od žrtava za Domovinu i zajedničku stvar, na sve to treba odgovoriti malom čovjeku, ali velikom rodoljubu, dostojnijem sinu Slobode, od mnogih pametnih glava, koje ne znaju što je borba i žrtva.

»USTAŠKIM POGLEDIMA« htio je pisac dati odgovor tim pitanjima. U dva diela razvrstana su u mnogim poglavljima najvažnija pitanja današnjice i to današnjice, kakvu promatra pronicavo ustaško oko.

Laganim načinom obradjeni su u prvom dielu knjige pojmovi: junačtvo, pokret, himna, Hrvatska u ratu, naši neprijatelji, Država, junaci u rovovima i t. d.

U drugom dielu objavljeni su najbolji sastavci iz poznate rubrike lista »USTAŠA« — U nekoliko redaka —. Doduše ovaj puta je nekoliko redaka pretvoreno u mnogo redaka, no baš je u zlatnoj sredini izmedju ozbiljnog i šaljivog tona najzgodnije govoriti o manama, koje se gube, i o preostalim pojedincima — što se uzalud koprcaju u ruci novog duha u Hrvatskoj. Iznošenje vlastitih nedaća samo je dokaz vlastite kritičnosti. Naša izkustva nosimo u budućnost, kao dragocjenu pouku prošlosti, vjerujući da će u njoj i tih mana i nevaljalih pojedinaca nestati.

Ova knjiga prikupljenih i novonapisanih sastavaka, namienjena je našim borcima na postavima i ranjenicima, kojima je neobhodno potrebno dobro štivo, a koji zbog naravi života u vrieme rata ne mogu pratiti novine i tražiti na drugi način takovo štivo. Ta je knjiga samo jedna karika u nizu sličnih izdanja, već izašlih ili koja su u pripremi, a koja su namienjena našim najboljima i najzaslužnijima, da im se i na taj način ublaži njihov život.

Doći će vrieme, u koje će ratni požar usahnuti, a mir pokucati na naša vrata. Do tog velikog časa treba napose misliti na one i izgradjivati ih, koji su dušu i srdce posvetili Nezavisnoj Državi Hrvatskoj. Treba ih izgraditi zbog toga, jer će njihova rieč tad vriediti kao zakon domovine.

Daleko za borcima i mučenicima ostat će pregažene budale . . .

IZDAVAČ

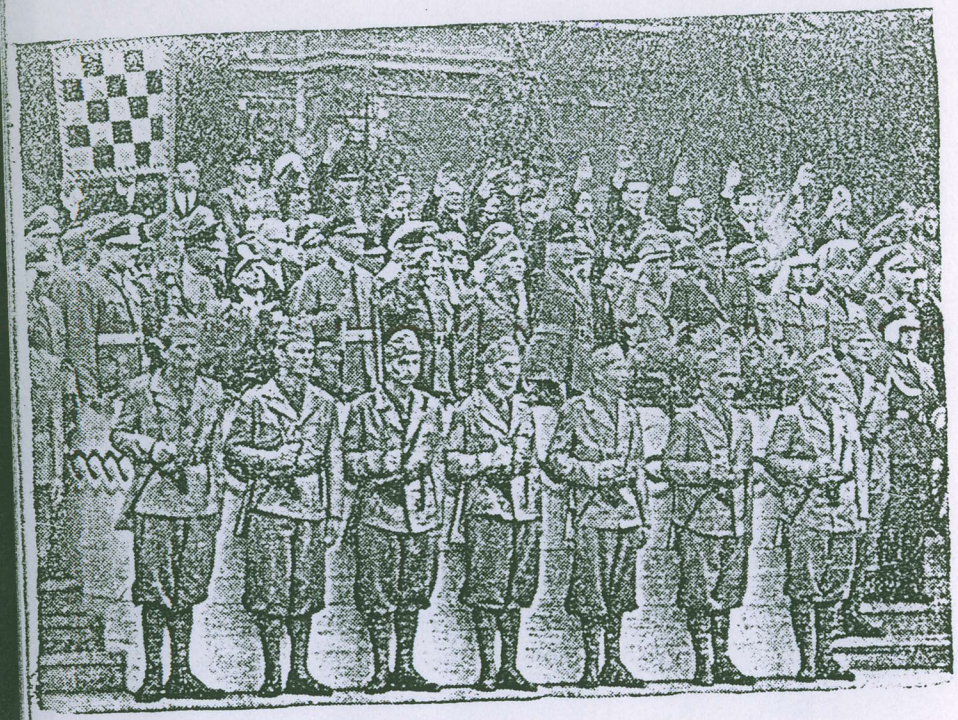

Nisu htjeli vjerovati — došli smo . . .
Ni sada nas ne vide — tu smo . . .
Ne će nam priznati — učinili smo . . .
Govore da rušimo — izgrađujemo . . .
Često se i zgražaju — nastavit ćemo . . .
Onda se opet guraju — razumijemo . . .
Drže se kao stjenice — »bolno« ćemo ih ukloniti . . .
Mnogi nas mrze — blago siromašnima . . .
Pokušavaju ometati — neće dokle hoće . . .
Prohtjelo bi im se starog nepoštenja — ugušit ćemo . . .
Priželjkuju, pokušavaju — ostat ćemo! . . .

Ustaša jesam, jer vjerujem:

u vječnost Nezavisne Države Hrvatske;
u Poglavnika, jedinog vodju, osloboditelja Hrvatske;
u svetost, jakost i vječnost Ustaštva;
u snagu ustaškoga oružja, koje će svladati sve neprijatelje
u poviestno hrvatsko i ustaško junačtvo i njegovu nepobjedivost;
u svestranu i konačnu ustašku pobjedu;
u pobjedu, jer je hrvatska ustaška mučenička krv prolivena za obstojnost vječne Hrvatske.

Ustaša jesam, jer znam:
da je moj put težak i trnovit, ali častan i dostojan mojih preda;
da sam pozvan čuvati i braniti Ustašku Hrvatsku i Poglavnika;
da je velika čast i ponos za mene, što sam ustaša;
da sam najvjerniji čuvar državnih granica
da je put borbe častan i odredjen samo za ustašu;
da je Poglavnik imao uviek pravo i da je sve dobro što on čini i što će učiniti;
da se borim i za sreću naših potomaka, te sam stoga sretan, zadovoljan i ponosan;
da nije bilo Poglavnika i ustaštva, ne bi bilo niti Nezavisne Države Hrvatske ni slobode i sreće hrvatskoga naroda.

Ustaša vojničar jesam pa stoga obećajem:
da ću uviek biti savjestan u izvršivanju ustaške dužnosti i spreman na svakom koraku i u svako vrieme;
da ću biti primjerom i uzorom svakome ustaši i Hrvatu,
da ću u svojoj dužnosti biti uviek prvi među prvima;
da ću uviek i svagdje biti za Poglavnika i Dom Spreman.

I

Ustaški odgovori

Nije nam svrha u ovoj knjižici hvaliti ustaše ni isticati njihove vrline. Ustaška djela i žrtve govore više nego ikakve rieči. Vrline ustaštva su tu i nitko nam ih ne može oteti ni poreći. Potrebno je ovih nekoliko redaka iz drugih razloga, t. j. da se i ustašama i njihovim neprijateljima dade pravilan odgovor na pitanja, koja ih muče. Potrebno je to tim više u času, kad su naši neprijatelji poduzeli sve i sva da se blatom nabace na ustaštvo, a istodobno iz šume provaljuju u mirne hrvatske domove, u kojima kolju i dave (razumije se u gluho doba noći) sve ono što misli ustaški, sve ono što se bori za očuvanje Nezavisne Države Hrvatske, a koja toliko smeta našim neprijateljima izvan naših granica.

Prije svega moramo ustanoviti i priznati, da su u prvim danima ustanka neki ljudi u ime ustaštva, pa možda i u ustaškoj odori počinili i takvih djela, kojih se svaki pravi ustaša stidi i kojih pravi ustaša ne bi nikada počinio. **Već iz toga proizlazi, da to nisu bile ustaše već onakvi tipovi, koji s tom velikom i svetom idejom nisu imali ništa zajedničkog, a koji su prve časove organiziranja države izkoristili u svoje osobne probitke, a možda su na taj način i sviestno htjeli naškoditi pobjedničkom Ustaškom pokretu.** Ti su ljudi bog zna od kuda došli do raznih »dekreta« pa čak i do odore, nametnuli se sami za dužnostnike i u ime ustaštva haračili i pašovali, bacajući ljagu na svietlo ime i prošlost ustaštva. Takve je međutim stiglo »bolno čišćenje«. Primili su zasluženu plaću, a današnji su ustaški dužnostnici uzor borci i ljudi, vrli rodoljubi, te stegovni radnici i ratnici, od kojih svaki čas po koji dade na mučenički način svoj život za Ustašku Hrvatsku.

Neprijatelji međutim ne miruju. Težkim svotama novaca stvorili su u inozemstvu »oslobodilačku vojsku«, koju su onda poslali u hrvatske šume, da odanle po noći, iz zasjede ubijaju i pale sve što je hrvatsko. Razumije se, da je glavna borba uperena proti ustašama, napose ustaškim dužnostnicima, za koje znadu da su jamstvo obstojnosti ove države. Stoga nastoje na svakom koraku ustaštvu nauditi, te osim ubijanja i mučenja ustaških radnika, služe se podlim sredstvom upotrebe pokrađenih ustaških odora, da onda u njih obuku najgore »partizanske« zločince, koji nad mirnim hrvatskim življem u ustaškoj odori vrše najgroznija nasilja. Nakon toga putem svoje promičbe šire viesti, da te zločine vrše — ustaše.

Ta »oslobodilačka vojska«, sastavljena od tuđinaca i naših vjekovnih neprijatelja s onkraj granice, ubačena je poput kukavičjeg jajeta u naše hrvatske krajeve, gdje groznim nasiljem i podmuklom promičbom želi otrovati i uništiti hrvatsko pučanstvo. I mjesto da ti borci za »slobodu i novi poredak« oslobađaju svoju zemlju, oni »oslobađaju« hrvatske seljake od njihovih domova i njihovih dobara. Našli su i nekoliko židova, zločinaca i špekulanata i u našim krajevima, koji im služe kao pokrivač, a da uzmognu lakše nastupati kao — Hrvati! Svi ovi, služeći tuđinskim probitcima nastoje na svakom koraku putem promičbe oblatiti Ustaški pokret. Jer, jedini im je neprijatelj ustaštvo, kao jamstvo novog poredka.

Oni nesretnici, koji gledaju i traže kod ustaša samo nepovoljne stvari, a ako tih nema onda ih sami izmišljaju

i proizvode, otvoreni su neprijatelji, bili oni u šumi ili u zagrebačkoj kavani. Ti, koji nikada ne vide ustaških vrlina, jer ih ne će vidjeti, jer ih ne smiju kao tuđinski plaćenici vidjeti, uspiju tu i tamo u domovini ili izvan domovine stvoriti o ustašama krivo mišljenje, to tim više što ustaše u svojoj skromnosti ne ističu svojih vrlina, ne hvale se ni ne laktaše. Toj međunarodnoj židovsko-komunističko-londonskoj promičbi nasjedne tu i tamo i po koji nezaposleni i dobroćudni purger, čiji se je mastni trbuh možda uslied rata nešto suzio, pa i on počinje mrmljati i svaljivati krivnju na ustaštvo.

Kod tih je napadaja na ustaše upravo čudo, kako ti kritikanti zaboravljaju na težke i krvave dane Karađorđevićeve diktature. Začuđuje, kako ti naši »dobri ljudi« zaboravljaju na diktatorske batine i kundake, kao i na sva druga najgroznija nasilja, koja su nad hrvatskim narodom počinili oni isti, koji se danas po našim šumama pod vodstvom Moskve i Londona »bore« za istu takvu Jugoslaviju, za isto takvu diktaturu, koja bi do kraja uništila sve što je hrvatsko. Čudno je kako tih nekoliko zavedenih nesretnika zaboravljaju, da je u onim težkim danima jedini branitelj Hrvatske i borac za njenu slobodu i nezavisnost bio baš ustaša, te da je zasluga jedino Poglavnika i ustaških boraca, da je krvava diktatura srušena i uzpostavljena hrvatska država. Još je veće čudo, kako ti svenadarci i došaptači, ti »dobri ljudi«, ne vide sve one grozne zločine nad hrvatskim narodom i hrvatskim dobrom, kojeg izvršiše i vrše još uviek njihovi ljubimci iz šume.

*

Prema mišljenju slavosrba i ratnih štakora sviju vrsti, za sve je zlo kriv ustaša. Taj vječni patnik, borac i mučenik, kriv je čak i za slavosrbske zločine — počam od

kriomčarenja, ratnog obogaćivanja i do veleizdaje — valjda zato što je uviek u prvim redovima u borbi za državu, granice i naš dom, valjda zato što uviek sve od sebe daje, a nikad ništa ne traži ni ne prima. Kriv je i zato što je idealista.

Baš zato što je ustaša idealista i jer kao takav ne dozvoljava pljačku i varanje, baš zato i viču na njeg oni, koji nikad ništa nisu radili, nikad za obće dobro ništa žrtvovali, koji bi i sada želili nastaviti pljačkom, te i dalje na narodnoj muci živjeti i uživati. Takvi će rađe poći u šumu, jer im ona pruža mogućnost pljačke, jer im pruža mogućnost da u ime »oslobodilačke vojske« nastave uništavanje hrvatske imovine, hrvatske obitelji i hrvatskih svetinja, koje su im uviek bile mrzke.

*

Može svatko imati svojih — krivo predočenih — ideala, ali samo dotle, dok ne upozna stvarnost i dok ne uvidi da ti njegovi ideali nisu uobće ideali nego zaslieplienost. Za svakog Hrvata danas jest najveća stvarnost: Nezavisna Država Hrvatska, a ideal je očuvanje te države. Stvarnost je i to, da su hrvatski narod već oslobodili ustaše, pa ga ne treba nitko više oslobađati. Stvarnost je i to, **da je ustaštvo kao takovo nosilac novoga pravednog poredka, te se u redovima Ustaškoga pokreta svaki može boriti za društvovni boljitak.** Stvarnost je i to, da ustaštvo nikad u borbi za očuvanje hrvatske države ne će klonuti niti dozvoliti uništenje hrvatskog naroda. Na tome ne će ništa popraviti ni »drugovi« u šumi, koji bi si mogli postaviti pitanje: »kuda ćemo se mi jednog dana iz šume vratiti?«...

To su stvarnosti, a to su i ideali. Svaki onaj, koji se ne će boriti u ustaškim redovima ili je otvoreni neprijatelj svoje države i svoga naroda ili je zavedeni nesretnik, a

možda i razočaran čovjek, koji je mislio da će za vrieme rata u ovoj novoj državi odmah proteći med i mlieko i da će mu odmah pečene prepelice letiti u usta.

*

Kad smo već kod razočaranih, koji tu i tamo tresu glavom, sumnjivo gledaju na ovu ili onu promjenu, na ovog ili onog činovnika ,koji se pitaju zašto nije ovo ili ono provedeno, mora se i tu reći otvoreno nekoliko rieči.

Jest! Mnogo toga još nije provedeno onako, kako bi to ustaški moralo biti. Mnogi su još možda na dužnostima gdje ne spadaju, mnogi su još možda na oko zapostavljeni. Međutim, nije to samo tako u Hrvatskoj. Ima država koje postoje stoljećima, pa još uviek ima neriešenih pitanja. A mi smo rođeni u ratu, u kojem svim svojim silama sudjelujemo, a istodobno moramo urediti zgradu, kojoj ni temelje nismo našli. Mnogo toga se nije i ne može provesti, jer je to izvan naših mogućnosti. Najprije treba izvršiti najvažniji posao, a to je uništiti neprijatelja na bojištu. Kad jednom bude pobjedonosno završeno ovo veliko ratno hrvanje, onda će doći i sve drugo na red. **Ustaška će načela biti posve i do skrajnosti provedena u djelo i po njima će morati svatko živjeti i raditi, a ne samo oni, koji se vječno bore s puškom u ruci.** Kao što je Poglavnik do sada proveo sve što je obećao i nagoviestio, tako će jednoga dana provesti i sve ono, što još ovaj čas nije moguće. A nitko ne sumnja, da će i ta pitanja Poglavnik provesti — ustaški.

Za sada je potrebna strpljivost i ustrajnost u borbi do konačne pobjede. Dođe li i do još težih časova, dođe li i do još većih kušnja ,dođe li do bilo kakvih novih zaprieka ,mi ćemo složnim i strpljivim radom i junačkom borbom naših narodnih snaga, konačno pobiediti. To je naša čvrsta volja, to je naše ustaško vjerovanje.

Temeljne ustaške misli

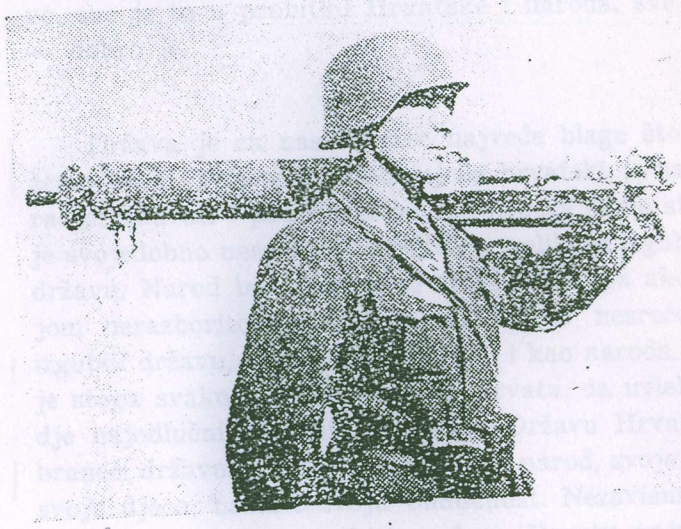

Ustaša je revolucionarni borac, koji se dobrovoljno i svjestno bori za uzvišene ciljeve podpune slobode i samostalnosti Hrvatske. Za ustašu nema mira, nema počinka, nema i ne smije biti promatranja iz prikrajka. Ustaša radi i bori se, uviek djelatno, uviek u prvim redovima. On može ili podpuno pobiediti ili u borbi izginuti. Ustaša ne poznaje nikakve sredine: on traži posvemašnje ostvarenje Poglavnikovih načela u Ustaškoj Hrvatskoj. Za ustašu postoje iznad svega Bog, Poglavnik i Nezavisna Država Hrvatska.

Uzvišena ustaška borba temelji se na ustaškim načelima, koja je postavio Poglavnik 1. lipnja 1933. u Glavnom Ustaškom Stanu. U tim je načelima Poglavnik na najvidljiviji i najsavršeniji način obuhvatio sve vjekovne težnje i zahtjeve hrvatskoga naroda.

Dok su u prošlosti razne političke stranke sastavljale i objavljivale na tucete raznih svojih »programa«, u kojima nije gotovo ništa rečeno, Poglavnik je u 17 točaka ustaških načela ovjekovječio sve misli, sve želje, sva stremljenja hrvatskoga naroda kroz vjekove, obuhvatio je sve ono, što hrvatski narod traži i očekuje od svoje države. Ustaška su načela stoga evanđelje, vjerovanje svakog Hrvata, a život po njima znači narodnu potrebu, narodnu sreću, družtvovnu pravdu, narodno poštenje, znači sretnu i čestitu budućnost Hrvatskoj i hrvatskom narodu.

Život ustaše mora se temeljiti na ustaškim načelima, pa tko se njih ne drži u svome javnom i posebničkom životu, nije ustaša.

*

Poglavnik je jedini vođa hrvatskoga naroda i najveći čovjek naših vremena. On je za ustašu svetost. Poglavnik Ante Pavelić najveći je Hrvat svijuh vremena. On je oslobo-ditelj hrvatske domovine i uzkrisitelj starodrevne Nezavisne Države Hrvatske. Njegov rad, njegova borba, njegove patnje, njegova strpljivost, cieli njegov život najsjajniji je prilog naše poviesti. Njegova je zasluga, da se je hrvatski narod nakon osam stoljeća otresao tuđinskih gospodara i da sada živi opet svoj na svome u uzpostavljenoj državi. Pojava Poglavnika je stoga od najveće poviestne važnosti za hrvatski narod.

Poglavnik je jedini vođa, jedini autoritet. Samo on zapovieda, samo on ima pravo voditi državnu politiku. Svi su drugi samo njegovi vojnici, koji mu pomažu u izgradnji hrvatske države. Poglavnik je uviek do sada imao pravo, on ima pravo sada i imat će pravo i u buduće. Sve što on čini, makar to na čas nekome izgleda i nerazumljivo, sve je to u probitku Hrvatske i naroda, sve što čini — dobro je.

*

Država je za nas Hrvate najveće blago što ga možemo imati. Tokom dugih stoljeća hrvatski je narod morao stradavati i podnašati mnoge nedaće samo stoga, što je svojedobno nesrećom i neslogom velikaša izgubio svoju državu. Narod bez države ne znači ništa, pa ako bi svojom nerazboritom politikom ili kojom nesrećom opet izgubili državu, nestalo bi nas brzo i kao naroda. Dužnost je stoga svakog ustaše, svakog Hrvata, da uviek i svagdje najodlučnije brani Nezavisnu Državu Hrvatsku, jer braneći državu brani svoj dom, svoj narod, svoje ognjište, svoju djecu, brani i svoju budućnost. Nezavisna Država Hrvatska jest i mora biti svakom Hrvatu najveća svetinja, za koju mora uviek biti spreman voditi borbu, a ako je potrebno i svoj život spremno za nju dati.

*

Nezavisnu Državu Hrvatsku, to najveće blago hrvatskog naroda, uzpostavio je pod vodstvom Poglavnika Ustaški pokret. Ustaštvo je sveobći hrvatski narodni oslobodilački i stvaralački pokret, koji je niknuo u najtežim časovima Hrvatske, kao jedini izlaz i spas za hrvatski narod. Sve zdrave snage hrvatskoga naroda ušle su u taj pokret, a time su ujedno prestajale postojati

sve dotadanje hrvatske političke stranke, čije je postojanje postalo suvišnim i štetnim.

Ustaštvo je postalo jedinim i zbiljskim predstavnikom hrvatskog političkog života.

*

Bit je ustaštva duboka ljubav za domovinu i Poglavnika, vječna spremnost: braniti hrvatski dom, hrvatska ognjišta, hrvatske granice i hrvatsku posebnost, te stvaranje i odgajanje zdravog narodnog naraštaja.

*

Težnje hrvatskog naroda mogu se oživotvoriti samo u Ustaškoj Hrvatskoj. Da nije bilo ustaša ne bi bilo ni Nezavisne Države Hrvatske. I dok bude ustaša bit će i Hrvatske. Ustaštvo i hrvatstvo jedna je savršena cjelina i ne može se više nikada zamisliti jedno bez drugog.

*

Ustaštvo stvara novog čovjeka u novom poredku. Novi hrvatski čovjek, što znači ustaša, mora biti čovjek dužnosti, odgovornosti, rada, borbe, poštenja, junačtva, pregaralaštva ,mora bit podpun čovjek i Hrvat. Taj novi čovjek, ustaša, mora u svom radu i u svom javnom i posebničkom životu spojiti sve nove vrline ustaštva s vrlinama starih Hrvata, vječnih boraca i ratnika.

*

U najtežim časovima po Hrvatsku na bojištu su bili samo i jedino ustaše. Bilo u tuđini, bilo u domovini po zatvorima ili zatočeničtvu ustaše su nosili luč oslobodilačke borbe i oni su uz najteže patnje i muke, konačno i za sva vremena pobiedili. Da nije bilo mučeničke ustaške krvi, da nije bilo nadčovječnog stradanja ustaških mučenika, da nije bilo mrtvih ustaških glava, nikada ne bi bilo došlo do uzpostave Nezavisne Države Hrvatske. Ti

ustaše, koji su uzpostavom N. D. H. završili prvi i najteži dio hrvatske oslobodilačke borbe, ti su ustaše i danas na bojištu, na svim bojištima Evrope i oni će izvojevati i konačnu hrvatsku pobjedu.

*

Biti ustašom, znači biti idealnim borcem, koji preko svih izkušenja, preko svih patnja, preko svih nedaća, najvećom strpljivošću ide do konačnog uzvišenog cilja.

Ustaša mora biti uviek prvi u borbi, uviek prvi u opasnim podhvatima. On mora biti strpljiv i mora vjerovati u Poglavnika, koji će sve na najbolji način riešiti. Pa i u časovima, kad netko misli da izvjestne stvari nisu na mjestu, imajući na umu, da se ovo ili ono ne može odmah riešiti, a da će to riešiti Poglavnik u onom času, kad bude najpovoljnije. Dakle :vjera, stega, strpljenje, uztrajnost, a povrh svega rad i opet rad, preduvjeti su našeg konačnog uspjeha.

*

Ustaša je mali čovjek. On je diete seljačke i radničke kućice. Stoga ustaša nikada ne smije zaboraviti na svoj dom i na svoje ukućane. U saobraćaju s malim čovjekom ustaša mora uviek ostati uljudan i pristupačan i nikada ne smije smetnuti s uma, da su seljak i radnik temelji države, koji svojim radom, svojim žuljevima, drže, a svojim mišicama brane državu.

*

Za ustašu je jedna od najvažnijih stvari stega. Ona je jedna od najvećih i najglavnijih vrlina, koja mora resiti svakog ustašu. Vojska bez stege, pokret bez stege, rad bez stege, propast je za narod i državu. Stega je jedan od g l a v n i h preduvjeta uspjeha. Onaj, koji danas sluša, koji danas izvršuje zapoviedi svojih predpo-

sve dotadanje hrvatske političke stranke, čije je postojanje postalo suvišnim i štetnim.

Ustaštvo je postalo jedinim i zbiljskim predstavnikom hrvatskog političkog života.

*

Bit je ustaštva duboka ljubav za domovinu i Poglavnika, vječna spremnost: braniti hrvatski dom, hrvatska ognjišta, hrvatske granice i hrvatsku posebnost, te stvaranje i odgajanje zdravog narodnog naraštaja.

*

Težnje hrvatskog naroda mogu se oživotvoriti samo u Ustaškoj Hrvatskoj. Da nije bilo ustaša ne bi bilo ni Nezavisne Države Hrvatske. I dok bude ustaša bit će i Hrvatske. Ustaštvo i hrvatstvo jedna je savršena cjelina i ne može se više nikada zamisliti jedno bez drugog.

*

Ustaštvo stvara novog čovjeka u novom poredku. Novi hrvatski čovjek, što znači ustaša, mora biti čovjek dužnosti, odgovornosti, rada, borbe, poštenja, junačtva, pregaralaštva ,mora bit podpun čovjek i Hrvat. Taj novi čovjek, ustaša, mora u svom radu i u svom javnom i posebničkom životu spojiti sve nove vrline ustaštva s vrlinama starih Hrvata, vječnih boraca i ratnika.

*

U najtežim časovima po Hrvatsku na bojištu su bili samo i jedino ustaše. Bilo u tuđini, bilo u domovini po zatvorima ili zatočeničtvu ustaše su nosili luč oslobodilačke borbe i oni su uz najteže patnje i muke, konačno i za sva vremena pobiedili. Da nije bilo mučeničke ustaške krvi, da nije bilo nadčovječnog stradanja ustaških mučenika, da nije bilo mrtvih ustaških glava, nikada ne bi bilo došlo do uzpostave Nezavisne Države Hrvatske. Ti

ustaše, koji su uzpostavom N. D. H. završili prvi i najteži dio hrvatske oslobodilačke borbe, ti su ustaše i danas na bojištu, na svim bojištima Evrope i oni će izvojevati i konačnu hrvatsku pobjedu.

*

Biti ustašom, znači biti idealnim borcem, koji preko svih izkušenja, preko svih patnja, preko svih nedaća, najvećom strpljivošću ide do konačnog uzvišenog cilja.

Ustaša mora biti uviek prvi u borbi, uviek prvi u opasnim podhvatima. On mora biti strpljiv i mora vjerovati u Poglavnika, koji će sve na najbolji način riešiti. Pa i u časovima, kad netko misli da izvjestne stvari nisu na mjestu, imajući na umu, da se ovo ili ono ne može odmah riešiti, a da će to riešiti Poglavnik u onom času, kad bude najpovoljnije. Dakle :vjera, stega, strpljenje, uztrajnost, a povrh svega rad i opet rad, preduvjeti su našeg konačnog uspjeha.

*

Ustaša je mali čovjek. On je diete seljačke i radničke kućice. Stoga ustaša nikada ne smije zaboraviti na svoj dom i na svoje ukućane. U saobraćaju s malim čovjekom ustaša mora uviek ostati uljudan i pristupačan i nikada ne smije smetnuti s uma, da su seljak i radnik temelji države, koji svojim radom, svojim žuljevima, drže, a svojim mišicama brane državu.

*

Za ustašu je jedna od najvažnijih stvari stega. Ona je jedna od najvećih i najglavnijih vrlina, koja mora resiti svakog ustašu. Vojska bez stege, pokret bez stege, rad bez stege, propast je za narod i državu. Stega je jedan od g l a v n i h preduvjeta uspjeha. Onaj, koji danas sluša, koji danas izvršuje zapoviedi svojih predpo-

stavljenih, taj će sutra izdavati zapoviedi, taj će drugima nalagati. Neka se svaki zapovjednik prenese u stanje onih koji slušaju, a isto tako svaki onaj kome se zapovieda u stanje onih, koji zapoviedaju. Svaki si mora postaviti pitanje: »Što bi bilo, kad bi ja bio na njegovom mjestu«?

*

Ustaški vojničar, kao i svaki pripadnik Ustaškog pokreta, mora se uviek i svagdje ponašati ćudoredno. Ustaša mora služiti kao uzor svakom Hrvatu. Ustaša se mora okaniti svake psovke, jer je ona naša narodna sramota, koja dolikuje samo prostaku. Ustaša ne smije pijančevati, ne smije posjećivati sumnjiva noćna zabavišta, ustaša ne smije zalaziti u sumnjiva ženska družtva. Ustaša mora čitav svoj posebnički život temeljiti na obitelji. Ustaša mora biti predstavnik i čuvar svega onoga što je hrvatski narod kroz vjekove stvorio, a što se može jednom rieči nazvati našim narodnim duhovnim blagom.

*

Ustaša ne smije biti laktaš, koji bi se borio za položaje, za čin ili za lagodni život. Za ustašu je glavna stvar dužnost, pa makar ju on vršio kao obični čarkar ili kao najviši častnik ili dužnostnik. Svaki ustaša mora biti sviestan toga, da će se njegov marljiv i savjestan rad prije ili kasnije nagraditi sa strane zapovjedničtva, pa stoga ne smije nikada on sam izticati svoje zasluge i tražiti svoje promaknuće ili odlikovanje.

*

Ustaši ne smije nikada biti vojnički život neugodan. Hrvat je kroz vjekove bio vojnik, bio je junak, bio je ratnik. Stoga za svakog ustašu mora biti najveća čast ako dođe u vojničke redove i kao vojnik štiti državu,

granicu i hrvatska ognjišta. Hrvat je kao vojnik kroz mnogo stoljeća pronio slavu Hrvatskoj na svim bojištima. Hrvat je kao vojnik dao najveće priloge Evropi, Hrvat kao vojnik i danas pronosi tu slavu i uz velike žrtve sudjeluje u konačnoj borbi za izgradnju nove Evrope, u kojoj će samo tom borbom i tim žrtvama Hrvatska dobiti svoje mjesto.

*

Ustaša i vojnik nije rob. Najveći gospodin, najveći čovjek je onaj, koji s puškom na ramenu, pa makar bio i običan čarkar, služi domovini. Stoga je najveća podlost, najveći zločin, ako bi se netko želio izmaknuti vršenju vojničke dužnosti, ili ako za vrieme vršenja svojeg djelatnog razdoblja pokušava izmaknuti redovitim vojničkim poslovima. Dužnost vojnika, ma kakva ona bila, uviek je uzvišena i rad u vojsci mora se smatrati dostojnim i potrebnim.

*

Ustaša će biti skroman . . . što znači da se ne smije nemilosrdno i bezobzirno gurati napried, na mjesta kuda ne spada i za koja nije dorastao. Kod preporučivanja ljudi mora pak paziti, da ne preporuči ili namjesti onakve, koji mu se laskaju, koji pred njim pužu, koji se previjaju poput britve, koji imadu jake laktove. Ne smije se zaboraviti, da baš najbolji i najčestitiji ljudi obično ostaju u pozadini, jer se ne znaju i ne će gurati napried i zbog toga nažalost — ostanu zapostavljeni. Dužnost je ustaških dužnostnika baš takove pronaći, preporučiti ih i postaviti ih na odgovorne dužnosti . . .

*

Ustaša ne može zastati na pola puta, ne može vrludati amo i tamo, ne može i ne smije svaki čas mienjati

svoje odluke i ne smije dopustiti da ga kakav bilo vjetrić okrene ili uplaši... Ustaša ne može svako malo vremena predavati ostavke ili zbog kakove bilo sitnice »povući se iz političkog života«. Ustaša mora biti podpun čovjek, podpun borac i do kraja uzdržati na dužnosti.

*

Ustaša nije silnik, nije barbar, ustaša nije rušitelj. Ustaša je čuvar težko osvojene državne nezavisnosti, on

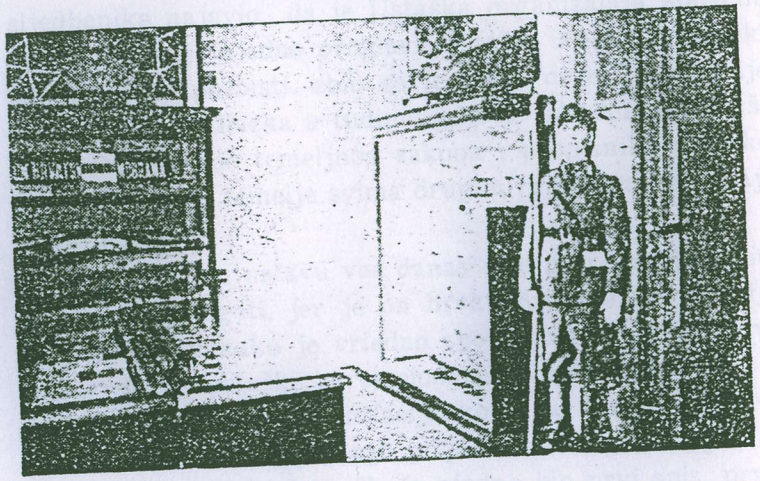

Pismohrana Ustaškog Pokreta — Dokazi Ustaške borbe

je branitelj velikog rada svoga Poglavnika. Ustaša bdije nad grobovima uzor boraca, koji svoje živote dadoše za hrvatsku oslobodilačku stvar. I stoga jest i biti će uviek spreman, spreman svim sredstvima uzdržati ono, što je stvoreno njegovom težkom borbom.

*

Ustaški dužnostnik u uredu mora biti otac, brat i drug svojim suradnicima, bili oni i podređeni. Ustaša ne

smije biti bahati »šef« ni »veliki gospodin«, koji bi sa visokoga gledao na podređene ili ih čak sa svojim napuhanim »šefovstvom« i zastrašivao. Ustaša mora biti iskren drug i suradnik, pa bio on na ma kakvoj visokoj dužnosti. Drugo je stega a drugo silničtvo.

*

U našem ustaškom poslu ne smijemo jednim okom žmiriti, kad se radi o »našem čovjeku«, ako taj »naš« nije na mjestu... Ne valja biti sliep pokraj zdravih očiju i to samo zato, jer nam je netko prijatelj, znanac ili rođak. Ne valja povrh svega poput noja, zarinuti glavu u piesak.

*

Nije pravi ustaša onaj, koji neprestano govori o sebi, koji neprestano pred drugima ističe svoje zasluge, koji nabraja svoja »djela«, koji se uviek i svugdje izprsava sa svojim rodoljubljem. Koristnije je raditi i svojim radom drugima prednjačiti, nego li mnogo o sebi i svojim djelima govoriti.

Ustaški je pokret niknuo u domovini

7. siečnja 1929. Poglavnik je jednom krugu svojih sljedbenika najavio, da je Ustaška organizacija konačno osnovana, te je ujedno proglasio ustaški ustav. Taj veliki čin hrvatske poviesti, zbio se je samo deset dana prije Poglavnikova odlazka u tuđinu, gdje je na temelju ustaškoga ustava, kao temeljnog zakona i propisnika ustaške borbe, postavio temelje syima drugim propisnicima a najzad i načelima.

O ustaškom ustavu već danas nije potrebno govoriti niti ga obrazlagati, jer je on hrvatskoj javnosti dovoljno poznat. Svakako je vriedno spomenuti, da je to prvi pisani posve ustaški revolucionarni dokaz postojanja i djelovanja Ustaške organizacije, kojoj su temelji postavljeni u domovini već mnogo prije, što se može vidjeti iz knjige »Ustaška borba«. To je ujedno bio prvi spis, prva odredba, koju je kao Poglavnik podpisao dr. Ante Pavelić. Ustaški ustav time dobiva još veće značenje.

O postanku, odnosno o danu začetka Ustaškog pokreta, mnogi imadu krive poglede i predočbe. Uglavnome svi ističu, da je Ustaški pokret, a time i vojnica, osnovana tek toga dana. Nu, tome nije tako. Za volju istine i točnijeg poznavanja novije hrvatske poviesti, treba barem ukratko kazati nešto o postanku, odnosno o prvom oblikovanju Ustaškoga pokreta.

20. lipnja nije nam donio samo jednu bolnu pouku, povodom koje je pokojni Stjepan Radić na samrti rekao poviestne rieči: »Nikad više u Beograd!«

On nam je donio i nuždnu posljedicu — novi način političke borbe, koju je već prije zastupala Hrvatska starčevićanska mladež, u čijim su redovima već bile nikle klice ustaštva, pod vodstvom Poglavnika Ante Pavelića, **koji je tu mladež već preko tri godine okupljao i duhovno je pripremao za revolucionarnu borbu, koja mora nadoći.**

Da je pokojni Radić ostao živ, sigurno ni on ne bi bio ostao samo kod svojih rieči, da se ne ide u Beograd! Trebalo je dakle i nešto učiniti, nešto pripremiti, a da se doista ne mora u Beograd ići.

A to nešto pripremao je i učinio Poglavnik!

Bolna rana, koju su nam 20. lipnja u Beogradu i 21. lipnja u Zagrebu zadali, izazvala je svoje posljedke. Sviestna je hrvatska mladež u Zagrebu i pokrajini izkazivala svoje ogorčenje i spremnost za konačni obračun. Mnogi su trčkarali za političarima kova Pribićevićeva tražeći od njih izjave, koje su oni vrlo rado i obilno davali. Zrinjevački su »lafovi« i dalje bezbrižno »osvajali« i plesali, a dobri je purger kimao glavom, šetao, čitao novine i očekivao senzacije. Narod, sviestan hrvatski narod je međutim sa strepnjom očekivao poziv u borbu.

U pozadini, u podzemlju, izvan kruga smetenih i neuravnoteženih, odvijao se je polagano, oprezno i sustavno jedan veliki narodni rad, za koji je znao samo krug izabranih. Pripremalo se je velebno djelo hrvatske revolucionarne oslobodilačke borbe, kroz koju će hrvatski narod nakon dugih vjekova konačno oživotvoriti svoje vjekovne težnje. Dugi i mukotrpni bijaše taj rad.

Mnogo je osoba trebalo oprezno izpitati, mnoga mjesta obići, mnogim stupicama neprijatelja izmaći. Trebalo je dugih predradnja u domovini i u svietu, a da taj velebni rad uzmogne donieti očekivanih i željenih plodova. Mnogo je toga trebalo javno različnim plaštevima prekrivati, a da se neprijatelja zavarati uzmogne.

*

Jasno je, da se je nakon 20. lipnja, nakon svih drugih zločina, nakon toga, što se je vidjelo, da neprijatelj ide za posvemašnjim uništenjem hrvatskoga naroda, u hrvatskoj političkoj borbi moglo poći samo jednim putem, putem revolucije, putem ustaštva. Tim se je putem i pošlo. Putem, koji je utro veliki, dalekovidni hrvatski političar, naš Poglavnik. On, koji je tako duboko ćutio i osjećao kucaj hrvatskoga srdca, glas hrvatske zemlje i daleki jek hrvatske slavne prošlosti. On je preuzeo na sebe veliki i težki križ borbe, patnja, stradanja i poviestne odgovornosti, ponio ga je junački i odlučno sve do kalvarije, pa da onda na sam Uzkrs 1941. donese i patničkoj Hrvatskoj njezino narodno i državno Uzkrsnuće.

Poglavnikov se je trogodišnji pripremni revolucionarni rad odvijao uglavnom u dva pravca: prikupljanje i odgajanje hrvatske mladeži u duhu borbenog starčevićanstva, u duhu Rakovice, te posebno skupljanje i potajno organiziranje onih najspremnijih i najodlučnijih, koji će u dolazećoj težkoj revolucionarnoj borbi postati prvoborcima i predvoditeljima. U svemu je tome Poglavnik uspio.

Bili su pozvani svi borci i odziv je bio velik, napose u redovima ostalih organizacija m l a d e ž i, kojih su članovi prekršili čak i stranačku stegu i pošli za onim, u kojem su nazrievali i očekivali spas za Hrvatsku.

Ne ćemo se osvrtati na sve peripetije rada na spajanju i ujedinjavanju tih mladih revolucionarnih boraca, koje je Poglavnikova pojava privukla i sjedinila ih s pravaškim mladićima baš zato, što je Poglavnik uviek bio neprijatelj strančarstva i što je u okviru ustaštva stvarao općehrvatski oslobodilački pokret, a ne stranku.

*

Beogradski silnici dobro su upamtili dra Pavelića još iz godine 1927., kad je branio obtužene mladiće u Skoplju. Dobro su ga zapamtili u beogradskoj skupštini. Znali su ili barem predosjećali, da će to biti glavni neprijatelj Jugoslavije. Pogodili su, izgleda ubrzo, da je pokretač svega onoga zbivanja u jeseni 1928., da je iza svih onih oduševljenih i borbenih nastupa hrvatske ujedinjene mladeži on, i postali su oprezni. Trebalo je dakle podzemni revolucionarni rad pokriti nekim javnim športskim družtvom. Zbog toga je 1. listopada u Zagrebu osnovano »nevino« družtvo »Hrvatski domobran«, kome je, prema pisanom »štatutu«, bila svrha »da razvija tjelesno i duševno zdravlje svojih članova«. To je trebala biti javna organizacija, u čijem bi se okviru potajno i neprimjetno stvaralo iz najboljih od najboljih revolucionarne ustaške jedinice. Na tom osnivajućem sastanku prihvaćena su i pravila ili »Štatut Matice Hrvatskog domobrana«, kao [illegible] »Hrvatskog domobrana«, a zatim i pravila pojedinih ogranaka »Hrvatskog domobrana«. Na čelu matice stoji starješina, a njemu uz bok stoženo vieće. »Štatut« se sastoji iz 15 točaka, napisan strojopisom na dvie stranice, a pravila od 25 točaka, te zapremaju 8 strojem pisanih stranica.

Svakako, jedno i drugo je bilo pripremljeno za vlasti, kako bi pravila potvrdile i postojanje organizacije do-

pustile. Međutim, čim su vlasti vidjele, da je pokretač svega Dr. Ante Pavelić, nisu djelovanje toga družtva dozvolile. Činjenica jest, međutim, da je već u to vrieme po raznim krajevima radilo desetak posebnih organizatora na osnivanju malih skupina borbenih Hrvata, koji bi u dani čas imali predvodničku zadaću u ustaškim podhvatima.

God. 1928. ustaški su borci već u djelatnosti

Što je međutim najzanimljivije, jest treći dokument, koji je bio poznat samo osnivačima pokreta, možda samo nekolicini najužih Poglavnikovih suradnika. Taj se spis sastoji iz jedne strojem pisane stranice od tri točke, uz uvod i zaglavak. Iz tog se tek spisa vidi prava svrha »Hrvatskog domobrana«, što je međutim potvrdilo i pi-

sanje istoimenog lista. Taj treći dokumenat u izvadcima glasi:

»U ljeti 1928. osnovana je u Hrvatskoj, sa sjedištem u Zagrebu organizacija »Hrvatski domobran« sa sliedećim programom:

I.

Hrvatski domobran jest hrvatska narodna državotvorna organizacija, koja radi svim sredstvima na tome, da se uzpostavi posve samostalna i Nezavisna Država Hrvatska ,na cielom hrvatskom narodnom i poviestnom području.

II.

»Radi toga čini »Hrvatski domobran« sve ono, što može doprinieti tome cilju, a na poziv vodstva ima izstupiti svom svojom snagom za izvedenje čina uzpostave hrvatske državne samostalnosti...«

Taj je spis sastavljen i po prisutnima (uz Poglavnika još i drugi) podpisan 1. listopada 1928., a iz njega se vidi, da već i samo osnivanje pokreta, potiče iz ljeta iste godine. Svakako je taj vriedan spis jedna velika poviestna dragocienost, a ujedno i dokaz, da Ustaški pokret nije započeo tek 7. siečnja 1929., već da je po istim ljudima, odnosno po istom čovjeku, zamišljen još 1927. a da je u ljeti 1928. već postojala skupina ljudi, koja je Ustaški pokret pod imenom domobranstva osnovala, odredila mu pravila, a da je tek u siečnju taj pokret dobio i pravi oblik i ustav.

*

Kad uočimo sve ovo, onda nam je jasna i revolucionarna djelatnost u mjesecu prosincu 1928., kao i svi oni prijašnji izkazi i prosvjedi koje je građanska ili sveučilištna hrvatska mladež izvela tokom rujna, listopada,

studenoga i prosinca 1928. Jasno nam možda nije tek to, zašto organizacija nije odmah (barem u tajnom spisu) dobila svoje pravo ime, to jest: Ustaški pokret. Odgovoriti je: sigurno je Poglavnik imao za to razloga!

I konačno 7. siečnja Poglavnik pred najužim suradnicima, a tome je sada 15 godina, daje tom velebnom pokretu konačno ime i proglašuje ustav. Time je ustaška organizacija, a možemo mirne duše reći i Ustaška vojnica, koja je već u domovini radila tri mjeseca, dobila svoj temeljni propisnik, po kojem je punih 12 godina vodila ogorčenu i na koncu slavom i najvećim uspjehom okrunjenu borbu hrvatske poviesti. **A ovih nekoliko dokaza najjače tuku po glavi onu šačicu ljudi, koji zlonamjerno iztiču, da je ustaški pokret stvoren u inozemstvu.**

*

Nadnevci, kao što su 1. listopada, 7. siečnja i 17. siečnja, možda su za nekoga od male vriednosti. Vjerujemo, jer siromašni duhom doduše zasluže nebesko kraljevstvo, ali ne mogu zaslužiti priznanje boraca i rodoljuba. Za one, koji se danas s ponosom nazivlju ustašama i koji to doista jesu, a napose pak za one, koji su imali tu najveću sreću, da u onim dalekim danima sudjeluju djelatno i da zatim kroz dugi niz godina izdrže u osnivanju i razvitku Ustaškog pokreta, to je najveće i najviše što mogu u hrvatskoj poviesti imati, a što je na tako veličanstveni način okrunjeno 10. travnja 1941.

A to su: Nezavisna Država Hrvatska i njen uzkrisitelj Poglavnik.

Zašto je nastala ustaška emigracija

Ima ih, koji se još uviek, nakon svih događaja i činjenica pitaju, zašto su ustaše pošli u emigraciju. Pitaju se, zašto je tolik broj mladića i starijih ljudi napustilo toplo ognjište, svoje domove, svoj kraj, svoju obitelj. Pitaju se, zašto smo napustili domovinu.

Mi bismo im mogli na najjednostavniji način odgovoriti: Pošli smo u emigraciju zato, jer ovdje nismo mogli više raditi za domovinu, pošli smo, jer smo ovdje bili neprestano nadzirani, neprestano progonjeni, neprestano u zatvoru, **uslied čega nismo mogli koristiti oslobodilačkoj borbi.**

Među tima, koji postavljaju takva pitanja ima ih dobronamjernih, nu ima i izvjesni broj zlobnika i pokvarenjaka, koji to žele iz bilo kakvih razloga izrabiti, primjećujući, da nije bilo potrebno nikome ostavljati svoj dom, jer da se moglo i u domovini raditi, a ne u času, ozbiljne borbe proti diktaturi, tobože »umaknuti« preko granica.

Moramo odmah biti na čistu s time, **da su to govorili oni ljudi, koji nisu nikada ništa učinili za Hrvatsku,** koji nikad nisu znali za borbu, kojih nikada nitko nije vidio u prvim redovima, osim ako se radilo o plesovima ili banketima, na kojima se nisu mogli ni jednoj vlasti zamjeriti niti našim protivnicima pasti u oči kao oslobodilački borci. To je onaj sloj ljudi, koji je veliki Otac Domovine

nazvao slabosrbima sviju dlaka. Takvi su mogli ostati u domovini i uzprkos strahota diktature.

Činjenica jest, da su u emigraciju pošli u glavnom oni, koji su prije toga imali svoje krštenje u težkoj oslobodilačkoj borbi, koji su već od 1918. pa do proglašenja diktature i dalje bili neprestano i nesebično na ustaškom oslobodilačkom mejdanu, koji su vazda bili u svim hrvatskim demonstracijama, koji su okusili ćelije tamnica »Jugoslavije«, **kojima su pucala rebra pod kundacima srbijanskih oružnika i redara.** Došli su iz redova onih boraca — kažimo iskreno, za onda malobrojnih — koji su sami, poput Petrovih i Zrinskijevih junaka stajali u težkoj borbi i poput hridine odolievali svima nasrtajima neprijatelja, **koji su sami poput diva Eugena Kvaternika nosili na svojim leđima težki križ hrvatske oslobodilačke borbe** i koji su takvom odlučnom, i nesebičnom i nepopustljivom borbom spasili čast, ime i sve narodno dobro hrvatskog naroda.

Od 1918., preko žrtava Orjune, pa sve do krvavog lipnja 1928., ti su se borci nalazili u prvim redovima, prošli kroz ta razdoblja naše narodne političke borbe i najzad do proglašenja diktature predvodili novu, revolucionarnu borbu, koja je neminovno, nakon lipanjskih žrtava morala doći.

Preko svih žrtava, uz sve progone, uz sva stradanja, kojima su ti borci bili izvrgnuti, preko svih patnja njihovih obitelji, kroz zatvore, internacije i konfinacije, oni su ostali u domovini tako dugo, dok nije došao čas odlučnog razdoblja ustaške borbe, dakle razdoblja konačne borbe, **koja se nije mogla provesti drugčije nego što ju je zasnovao i pobjedonosno proveo veliki Poglavnik.** A da je to bio jedini i pravi put, najjasniji je dokaz Nezavisna

Država Hrvatska, čije su temelje na čelu s Poglavnikom stvorili baš ti ustaški emigranti, ti ustaše vojničari, koji su daleko od domovine i svojih dragih, uz sve moguće patnje i stradanja, uz Jobovu strpljivost uzdržali u ovoj veličanstvenoj borbi, koja u poviesti nema primjera.

*

Nakon svih razočaranja, nakon svih vrludanja, nakon svih neuspjeha takozvane mirotvorne politike sa strane Hrvata, Beograd je odgovorio hitcima, a najzad i diktaturom. Diktatura je organizirala vojsku, redarstvo, organizirala je svu vlast, preplavivši hrvatske gradove i sela svojim doušnicima, koji su njuškali i dojavljivali, a često put s oružjem u rukama zastrašivali i ubijali goloruke Hrvate. Diktatura je na sve strane u svietu postrojila čete posrednika, koji su — s punim džepovima novaca — strancima lagali i podvaljivali. I dok su u Hrvatskoj proganjali i klali, dotle su u svietu govorili kako su Hrvati tobože zadovoljni i kako pozdravljaju taj »narodni i demokratski« sustav vladavine.

Dok su neki naši političari u g l a v n o m šutili i čekali na božju milost ili možda na novog iranskog šaha, oduševljavajući se s kojim člančićem kakvih pokrajinskih francuzkih novina, dotle je u Hrvatskoj zahvatila kruta vojnička diktatorska vlast, koja je prietila, progonila, zatvarala i uništavala sve ono, što je bilo najsviestnije, najborbenije, dakle ono, što joj je bilo jedino opasno. Prietila je pogibelj, da ta diktatorska sila uništi cviet hrvatstva, pa da zatim provede svoje velikosrbske zamisli.

Versajska Europa, naučena poštivati i cieniti samo vlast, vjerovala je i diktaturi. Diktator je imao vlast, a to znači, da treba s njim raditi. Za tu staru griešnicu Europu, koja se na temelju svojih divnih razvikanih na-

Poglavnik prvi ustaša

i njegovi prvi vojnici u emigraciji

čela borila proti oslobođenja pojedinih naroda, bili su svi hrvatski prosvjedi, svi vapaji, »gluhom dobro jutro«. A diktatura je razpustila stranke i družtva, ukinula izbore, na kojima se barem prije mogao čuti glas hrvatskih zahtjeva, onemogućila je sve ono, što bi pred svietom bilo moglo prikazati pravi izražaj hrvatske narodne volje.

Što se dakle moglo očekivati? Možda izbor predsjednika Sjevernih Američkih Država ili izhod rata između kakve dvie južnoameričke državice? Zar čekati dok padnu glave još preostalih vidjenijih i vriednijih hrvatskih političara ?

*

Razvoj događaja predvidio je jedini Poglavnik. On je znao kakva se paklenska osnova kuje u redovima beogradskih urotnika, on je slutio što će sve morati hrvatski narod pod vlašću diktature pretrpjeti. Kao mudar i dalekovidan političar bio je sviestan toga, da hrvatski narod ne može gumenu kugljicu suprotstaviti puški. Znao je, da hrvatski narod ne može na srbijansko kamenje odgovarati kruhom. On je vidio da Beograd kani najstrašnijom silom postići ono, što mu nije do tada uspjelo postići prevarom i podvalama.

Trebalo je dakle na silu odgovoriti silom:

Vojsci je trebalo suprotstaviti vojsku!

Budući da se vojska nije mogla postrojiti i naoružati u Hrvatskoj, trebalo je ići tamo, gdje je to bilo moguće, to jest u emigraciju. Trebalo je stvoriti nešto, što će moći u dani čas obračunati s neprijateljskom silom.

Poglavnik je stoga otišao u tuđinu gdje su se oko njega okupili najprije hrvatski radnici, koji su već od prije bili vani, a zatim su oduševljeno pridolazili i borci iz domovine, koji onako više nisu mogli u domovini ra-

diti, jer ih je doušničko oko sliedilo na svakom koraku, nakon što su gotovo svi okusili diktatorski kundak.

Strašna mrcvarenja i proganjanja obitelji tih prvih vojnika Poglavnikove Hrvatske dokazom su, da je neprijatelj shvatio vriednost stvaranja Ustaške vojnice.

Danas još nije vrieme potanje govoriti o svim tim događajima, jer smo im još suviše blizu. Nije ni vrieme

Gospodine Poglavniče !

U ime zapovjedničtva kao i nalazećih se ustaša u logoru "Jankovac" (Jankapusta) čestitamo Vam sretne Božićne blagdane kao i Novu Godinu sa željom, da drugi Božić dočekamo u slobodnoj Hrvatskoj državi. Uvjereni smo, da ćemo pod Vašim zapovjedničtvom uskoro krenuti u borbu protiv srpske tiranije uvijek spremni za D O M .

Zapovjedničtvo ust.logora
"Jankovac"

Jankovac 22/XII. 1933.

Pozdrav Poglavniku iz prvog ustaškog logora

osvrtati se na one razne politikante i kavanske strategе, koji govore, da je trebalo učiniti ovo ili ono ili pak da bi trebalo za budućnost učiniti ovako ili onako. Poviest će dati pravo mjesto i borbi do proglašenja diktature, ona će reći svoju nepristranu rieč i o ustaškoj emigraciji. Danas je potrebno iztaknuti tek to, da politiku vodi Poglavnik, a mi smo drugi tu da ga pomažemo.

Svakako je za emigrante zadovoljština što su imali pravo. Zadovoljština im je, što su bili u prvim redovima i među prvim borcima Poglavnikove Hrvatske, koji su na tako sjajan način doživjeli, u času kad se tome mnogi nisu nadali, najveći događaj hrvatske poviesti, kojeg su oni zapravo i stvorili. Onima pako kojima još uviek nije jasno zašto su ustaše išli u emigraciju kažimo još i ovo:

Išli su u emigraciju zato, jer su bili junaci.

Išli su zato, jer su bili borci.

Išli su zato, jer su se već prije odlučili za revolucionarnu borbu.

Išli su zato, jer su osjetili i čuli glas hrvatske junačke krvi.

Išli su zato, jer nisu slavosrbi, jer nisu mirotvorci, jer nisu gmazovi ,jer nisu kukavice, već borci, očeličeni borci u dotadanjoj borbi.

Išli su u tuđinu, jer su znali trpjeti, jer su znali i mogli žrtvovati i posebnički život i životne udobnosti.

Išli su zato, jer su u Poglavniku vidjeli osloboditelja domovine i uzkrisitelja hrvatske države.

Išli su zato, jer su bili osvjedočeni da samo junak, samo vojnik s puškom u ruci može skršiti tuđinsku vojničku silu.

Išli su zato, jer su čvrsto vjerovali da će pomoću njihove borbe pod vodstvom Poglavnika, uzkrsnuti Nezavisna Država Hrvatska, u kojoj će opet ponosno i dostojanstveno vijoriti hrvatska trobojnica.

Danas ti idealni borci imaju najveću zadovoljštinu, jer je njihova vjera pobiedila. Njima je zadovoljština i to, što se mogu i nadalje kao junaci boriti za plod svoga rada, za državu i hrvatsko ognjište.

Ustaška emigracija, Ustaški pokret, ta velebna pojava hrvatske poviesti, **još uviek nije rekla svoju posljednju rieč.** Ona će u dani čas pridonieti kamen konačnom sređivanju Ustaške Hrvatske. Zbog takve smo Hrvatske i pošli u emigraciju, zbog takve smo Hrvatske bili i bit ćemo za Poglavnika i dom — uviek spremni.

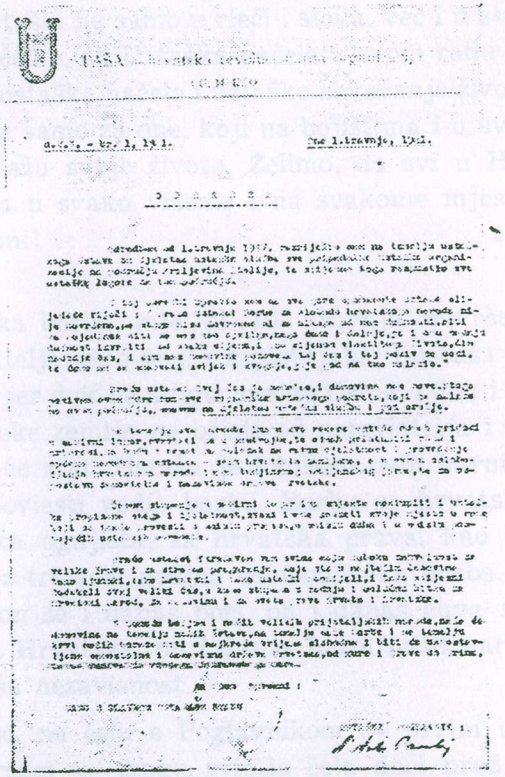

Odredba, kojom Poglavnik 1. IV. 1941. ponovno poziva ustaše pod oružje

Stvarnost — koja ostaje

Pametni gospodari i dobri priradnici od vremena do vremena prave mjesečne ili tjedne obračune svoga poslovanja. Napose se to čini na koncu svake godine, da se na temelju izkustva i brojaka pokuša u novoj godini ukloniti sve ono, što se je tokom prošle godine pokazalo nevaljalim. Isto tako moramo i mi ustaše svako malo vremena načiniti obračun i poći iz starog u novo. Mi to ne ćemo u silvestarskoj noći činiti po krčmama, gdje će mnogi razdragani »laf« ili dobročudni purger podići kupicu i uz nju psovati »staru frajlu« i nazdravljati djevici — Novoj godini. Mi svoje obračune činimo hladno, triezno i odlučno, jer znademo da nas i nakon načinjenog obračuna, u novoj godini ili u bilo kojem novom razdoblju čeka novi težki rad, nove patnje i nova borba. Na to smo uviek spremni.

*

Mi smo spremni i na nove žrtve, jer je naš put pun žrtava. Djeca smo Hrvatske, koja je uviek bila napadana i koja se je kroz tisućgodišnju svoju poviest uviek morala braniti. Djeca smo ustaške, Poglavnikove Hrvatske ... Ne zanašamo se, ne nazdravljamo, ne lupamo čaše. Ne prepuštamo drugima da se bore za nas.

Mi se borimo, jer smo u borbi rođeni, borbi navikli, u borbi odrasli. Ne samo da se borbe ne bojimo, već je mi i tražimo. Mi smo borci, a nismo nazdravičari.

*

Kao što odlaze stare godine i dolaze nove, tako mora iz Hrvatske nestati i sve ono što je zastarjelo, sve ono što ne valja, sve ono, što nije koristno za nas Hrvate, sve ono što nije ustaški. Želimo i tražimo, da u prvome redu čitav život u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj bude istinsko ustaški. Ustaški ne samo u rieči i slovu, već i u stvarnosti, u radu. Hoćemo, da Ustaška načela u svom radu primjeni svatko, da ustaška načela i ustaško shvaćanje života vriedi za sve, a ne samo za one, koji na bojištima i u svim opasnostima izlažu svoje živote. Želimo, da svi u Hrvatskoj budu zaista u svako vrieme i na svakome mjestu — za dom spremni!

*

Ustaška borba nije ni 10. travnja dovršena. Ima još neprijatelja. Bilo je još zaplotnjaka, i ustaša je morao poći dalje, jer dok ne stigne sve do Drine, i dok i svaki pedalj hrvatske zemlje ne očisti od neprijatelja i tuđinaca, ustaša ne će stat. Ustaša je i tokom ovih burnih godina svjetske poviesti vodio borbu. Borbu za hrvatski narod, za hrvatska ognjišta, za hrvatska prava, kao što je to činio i kroz trinaest godina oslobodilačke borbe. On i danas radi, on se i danas bori, on i danas čuva stražu na granicama Hrvatske, on i danas brani našu narodnu slobodu i našu nezavisnost.

Ustaše, na čelu s Poglavnikom — prvim ustašom i prvim borcem — mogu svietla čela doći pred hrvatski narod. Oni su prema mogućnostima, a često puta boreći se i s najvećim zaprekama, kao i uviek do sada izvršili svoje dužnosti. I u ovom razdoblju na stotine ustaša platilo je svojom dragocjenom krvlju, svojim životima. Ništa novog: ustaša nikada nije žalio ni krvce vrele ni života svog, kad god se radilo o tom, da se Hrvatskoj izvojuje

sloboda ili obrane njezina prava. On će i u buduće biti takav!

*

Poglavnik je radio. Radio je i ustaša, pa stoga ustaše dolaze čista obraza pred svoj narod. Nismo nikad zdvajali, nismo očajavali, nismo izbjegavali svojim dužnostima. Ustaša se borio uviek i na svakom mjestu, borio se je i umirao u borbi, a istodobno nastojao ukloniti sve što ne valja. To je naš kratki ustaški obračun . . .

Iza nas su u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj plodovi rada i borbe i učinak se vidi na svakom koraku u cieloj Hrvatskoj. Od samog čina uzpostave hrvatske države pa do ovog časa Poglavnik je na svim poljima učinio toliko mnogo, da se nad tim divi sav kulturni sviet. Dive nam se i oni narodi, koji su najpoznatiji u stvaranju i koji slove kao uzor brzoga organizatornoga rada.

Jest! Raditi i stvarati! Čuvati težko stečenu slobodu i državnu nezavisnost, uvoditi red, poštenje i rad, a uzto braniti granice i podizati sve više borbeni ratnički duh u narodu, jer samo hrabri, odlučni i junački narodi sposobni su za život i dostojni spomena.

*

Potrebno je međutim zatražiti obračun i od onih drugih, koji se nisu borili, koji nisu ustaški radili. Pa i od onih, koji su u danima ustanka nevjerojatno brzo i vješto izplivali na površinu, nametnuli se sredini, polakomili se za zaradom, berivima i »grupama«, u namjeri da dođu do položaja, a koji za Hrvatsku u ovo vrieme — kao i prije — nisu savršeno ništa koristna učinili. Želimo i u njih uprieti prstom i poručiti im, da je ovo bila posljednja godina ovakovoga neodgovornoga rada, nerada, lak-

taštva, slavohleplja, izprsivanja, »horvatskoga jala« i svega onoga što stoljećima razara unutarnji životni sklad hrvatskoga naroda.

Takvima ustaše poručuju, da je Poglavnik u Hrvatsku došao raditi. Radi Poglavnik, rade svi čestiti ustaše. Rad, rad i opet rad, na svim poljima i u svim pravcima u svako vrieme. Rad za narod, za domovinu ,rad za maloga čovjeka, rad za zajednicu. Trutove, pa bili oni ne znamo gdje i u kakovoj zgodi, ne ćemo trpjeti. Mi ćemo ih nemilosrdno izkorieniti zajedno sa svim zlima uvriežnoga života lagodnosti i »velikoga gospodstva«.

Hrvatska je zemlja rada! U njoj svatko mora raditi. Raditi ustaški, pošteno, predano i družtvovno.

*

Uz rad, u Hrvatskoj je potreban i red. Ne smije i ne može biti došaptavanja »puntanja«, dogovaranja, podvaljivanja, neodgovornog sjedenja u zapećku. Ne može biti nekakvog očekivanja nečeg, što bi tobože imalo naskoro doći.

Svaki mora znati i utuviti si u glavu, da je ustaška Hrvatska jedna stvarnost koja ostaje! Ustaštvo je tu i nitko ga više ne može iz Hrvatske i iz srdca naroda odalečiti!

Isto tako kao što su se varali onda kad nisu vjerovali da ćemo opet doći u domovinu, doći ustaški i pobjednički, isto se tako varaju i danas, ako misle, da ćemo otići . . .

Nisu vjerovali — došli smo! Ne vjeruju — ostat ćemo!

Jest, ustaše će ostati, da koriste hrvatskome narodu, da rade za nj. Ostat će, da brane krvlju stečenu hrvatsku narodnu slobodu i nezavisnost. Ostat će, da do kraja i

svugdje uvedu rad, red, poštenje i pravdu. Ostat će, uzprkos tamnih sila, a i uzprkos onih malobrojnih biednika, koji žaleći za izgubljenim položajima i novčanim koristima, koje su — tobože u ime naroda — vukli, a koji danas iz vana pokušavaju u mutnome loviti, i ustaškom pokretu naškoditi.

Ustaškome pokretu naškoditi ne mogu, jer hrvatski narod vidi tko su ustaše i jer znade cieniti njihov rad.

Ustaški pokret ne mogu oblatiti, jer je ustaštvo čiste prošlosti ,čiste sadašnjosti, čiste savjesti, a takve će biti i u buduće.

Ustaški pokret ne mogu omesti u radu, jer ustaše rade, a drugi se zavlače u rupe.

»Mišad grize, ali po tlu — gmiže,
sam sur oro pod nebo se diže.«

Šakali ne mogu pobieditи ustaše, jer su ustaše borci, jer su idealisti, jer su junaci, — jer su ustaše.

Ustaše su nepobjedivi. A budući da je hrvatski narod narod junaka, ratnika, boraca, on prianja uz ustaše, jer je i sam već odavno ustaša!

ŽIVOTNI PUT USTAŠKOG BORCA

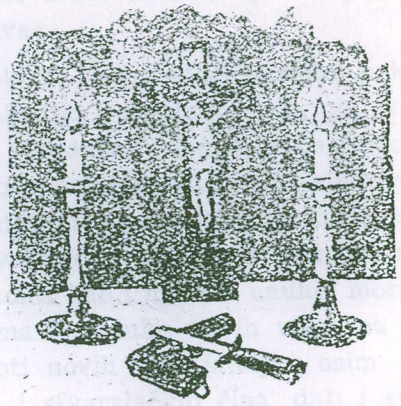

Položio je zakletvu

i junački pao za Domovinu

„Ustaška pjesma“

(Nekoliko rieči uz ustašku himnu)

Svaki narod, svaka država, imade svoju himnu. To je pjesma, koja najdivnijim riečima, najdivnijim stihovima i najdivnijim milozvukom podiže srdca, razpaljuje borbu. Ona sažima sve ono najdivnije i najdublje, sve najbitnije što postoji u dotičnom narodu. To je pjesma, koja pjesničkim bogodanim načinom prikazuje i uzdiže dušu jednoga naroda. To je svetinja za svaki narod, to je svetinja za svakog pojedinca pripadnika dotičnoga naroda.

Mi Hrvati imademo divnu, možemo reći najdivniju himnu na svietu. I po riečima i po milozvuku. Svakako najdivniju prema našem mišljenju. Nu, osim državne ili narodne himne, svaki narod, a napose svaki pokret za oslobođenje naroda, dao je još i niz drugih budnica, pjesama, davorija i koračnica, koje su oslobodilačku i stvaralačku borbu odnosnoga naroda pratile u poviestnom razvitku i stvaranju. Mi Hrvati imademo svu silu tih pjesama, koje su glas vjekova i dokaz naših slavnih časova narodnoga života, naše borbe i našega mučeničtva.

Svaki odsječak naše prošlosti obilježen je sa po kojom osobito izražajnom pjesmom, budnicom. Hrvatski pokret, koji je poznat pod »ilirstvom«, dao je liepu pjesmu »Još Hrvatska nij propala«, a Starčevićevo je doba označeno pjesmama »Planula zora« i »Starčevićevom

himnom«, pokret braće Radića oplemenjen je pjesmom »Seljačka molitva«.

Ustaški pokret, kao sveobći narodni pokret, koji ne samo da je obuhvatio u željama i težnjom sve ono što je hrvatski narod vjekovima želio, koji ne samo da je izraz vjekovne hrvatske narodne duše i predstavnik sveukupnoga htijenja hrvatskih pokoljenja, pokoljenja borbe, ratničtva i junačtva, već je obuhvatio na najprirodniji način Starčevića i Radića kao i njihove nauke, morao je po prirodnim zakonima i u duhu novih vremena i novog načina borbe proti novih neprijatelja, osim svih drugih svojih uspjeha i stvaralačkih čina, dati i svoje pjesničtvo. Doista, Ustaški pokret dao je sijaset ustaških revolucionarnih pjesama, najviše budnica, od kojih je neke izpjevao sam Poglavnik. Nu jedna od najvažnijih, jedna od najznačajnijih ustaških budnica je svakako Poglavnikova »Ustaška pjesma« koja je s vremenom postala i ustaškom himnom. Danas se mnogi pitaju, u domovini i u inozemstvu ,kako, kada i gdje je nastala ta pjesma. Potrebno je stoga nekoliko rieči i o toj pjesmi.

Bilo je to godine 1932., uoči ustaške djelatnosti velebitskog roja u Lici. Ustaški pokret već se je tada bio svom silom razmahao u i izvan domovine. Nicale su organizacije u evropskim zemljama, redali su se ustaški čini u domovini. Tokom godine 1932. kao odgovor na strahovite progone u Hrvatskoj, dolazi do nebrojenih sukoba hrvatskih seljaka i radnika sa srbijanskim oružnicima, dolazi do izvješivanja — po prvi put nakon proglašenja diktature — hrvatskih zastava na sveučilištu u Zagrebu. Zaredale su demonstracije na hrvatskom sveučilištu, što je bio znak za čitavu Hrvatsku. Po mnogobrojnim hrvatskim selima i gradovima, tokom noći osva-

nule su na stupovima i po drveću hrvatske zastave. Počelo je sveopće buđenje. Val ustaštva prešao je sa sveučilišta i na srednje škole i tokom mjeseca travnja i svibnja događa se u mnogim hrvatskim mjestima, da ustaški mladići — srednjoškolci, tokom dana ili noći, kidaju slike Aleksandra Karađorđevića i javno priređuje ustaške izkaze . . .

Ustaški pokret već je posve prodro u narod. U domovini se sviestno i dobrovoljno postrajaju prve ustaške postrojbe. Ljudi traže oružja, ljudi traže da im se odobri ustaška djelatnost, da se tako odgovori na strahovita nasilja diktature. Stvara se velebitski roj, koji se sprema na ustašku djelatnost i koji traži od Poglavnika dozvolu, da može započeti s bojnom djelatnošću oko Velebita.

Taj već toliko razmahani pokret u domovini, traži i prave ustaške budnice i pjesme.

U to vrieme, to jest u kolovozu 1932. Poglavnik se nalazi sa Glavnim Ustaškim Stanom u gradu Brescia (čitaj Breša). On uviđa, da ustaška vojska, koja je već u pokretu, treba jednu himnu. Razumije se, u ustaškim je logorima bilo dosta boraca, ali malo pjesnika, pa je stoga Poglavnik morao napisati i pjesmu, koja će kasnije postati ustaškom himnom. U toj himni trebalo je najjačim riečima prikazati svu dubinu ustaške borbe, trebalo je reći zašto su se Hrvati te i takve borbe prihvatili, trebalo je reći što je to ustaša, kako se ustaša bori, zašto se bori i kako rado i junački doprinosi u toj borbi svaku, pa i najveću žrtvu. Sa tom himnom trebalo je osim toga dati i nešto trajnog, nešto što će u Hrvatskoj sačuvati vječnu vriednost i što će kasnijim pokoljenjima pričati i svjedočiti o težkom ali junačkom razdoblju oslobodilačke ustaške borbe.

Poglavniku je i to na njemu svojstven način uspjelo. Same rieči »Ustaške pjesme«, to jest, ustaške himne, govore u šest kitica sve ono, što drugi ne bi mogao izreći ni u jednoj čitavoj knjizi. Poglavnik nije pri ruci imao ni skladatelja, pa je stoga sam prisiljen pronaći milozvuk za tu pjesmu. On je i to pronašao, izabravši među starim junačkim vojničkim pjesmama onu, koja najviše odgovara, to jest milozvuk (melodiju) pjesme, o hrabrom hrvatskom junaku, koji umire mlad na bojištu.

»Ustaška pjesma« bila je odtisnuta u ustaškome novinstvu a istodobno sa samom ustaškom djelatnošću u Velebitu bio je diljem Hrvatske podieljen jedan letak sa slikom prvog ustaškog roja i ispod slike bila je »Ustaška pjesma«:

Puška puca, a top riče,
grmi kao grom,
sad ustaša bojak bije
za hrvatski dom.

Ne plaši ga grom pušaka
nit topova jek,
dom, sloboda, vjerna ljuba
rani su mu liek.

Puška puca, krv se lije
dušman bježi klet,
a ustaška hrabra vojska
vrši zavjet svet.

Puška puca a top riče
barut miriše,
mlad ustaša na bojištu
ranjen izdiše.

Tjera smjelo dušmanina
s praga djedovskog,
i podiže staru slavu
roda hrvatskog.

Oj hrvatska zemljo mila
sviće danak Tvoj,
sad ustaška hrabra vojska
za Te bije boj.

»Ustaška pjesma« munjevitom se je brzinom proširila po ustaškim logorima u inozemstvu i drugim europskim zemljama među oslobodilačkim borcima. Pred Bo-

žić 1932. pjevalo se je tu pjesmu gotovo po svim hrvatskim domovima, a doprla je u daleke prekomorske zemlje među izseljene Hrvate, pa je ubrzo postala najmilijom i možda jedinom pjesmom svih Hrvata boraca. Ta je pjesma oduševljavala, davala je poticaj i snage ustaškim borcima u težkom radu i krvavoj borbi za oslobođenje, u svim časovima patnja i mučeničtva. Godinama i godinama pratila je ova divna pjesma ustaške borce diljem svieta, napose pak izabranike u ustaškim logorima u Evropi. U mjesecu ožujku 1941., tik pred početkom konačne oslobodilačke ustaške djelatnosti, Poglavnik donekle mienja i upodpunjuje neke rieči, pa je ustaška himna te poviestne godine konačno dobila svoj današnji oblik.

Pjevajući ovu — ustaškom srdcu priraslu — pjesmu, ustaše su se početkom travnja 1941. ponovno okupili pod borbenu ustašku zastavu. Istih dana tiskana je u obliku letka i proširena ponovno diljem Hrvatske, a tisuće i tisuće hrvatskih boraca slušalo ju je na 7. travnja te godine i na krugovalnoj postaji Glavnog Ustaškog Stana, pjevanu po samim ustašama u sabirnom logoru u Pistoji.

U Nezavisnoj Državi Hrvatskoj doživjela je u milozvuku (melodiji) malu promjenu, nu u glavnome se ona i danas pjeva onako, kako su je pjevali prve ustaše u inozemnim logorima. A danas ju u Hrvatskoj pjevaju stari i mlađi, muško i žensko.

Ustaška pjesma danas je pjesma čitavoga hrvatskoga naroda, ona je himna ustaške borbe, pa se ju kao takovu i na svim službenim priredbama izvodi uz hrvatsku državnu himnu. Za ustaše će ona ostati najljepša i najdraža pjesma, koja će ih i u buduće pratiti u radu, u borbi pa i u času smrti.

Junačtvo — temelj vječne Hrvatske

Već na njihovom pobjedonosnom pohodu na jug, preko panonske nizine, preko naših ponosnih planina i uzduž naših rieka, sve do plave obale Jadrana, junačke je Hrvate pratila borba, pratile su ih bezbrojne bitke i bezbrojne pobjede, nakon kojih su, zahvaljujući svome narodnom junačtvu svladali sve svoje protivnike i osnovali svoju narodnu državu.

Osvojivši ovu zemlju i učinivši ju svojom, marljivi se je Hrvat bacio na posao oko usavršavanja svoje države i obradbe svojeg plodnog tla. Međutim, Hrvatima nije bilo suđeno živjeti u miru. Pohlepni su neprijatelji ubrzo stali sa svih strana navaljivati na taj liepi i bogati komad Europe, nastojeći uništiti narod Hrvata i ugrabiti njegovu zemlju. Kroz desetke i desetke godina te su se navale ponavljale, a Hrvati su se junački borili za obranu svoje zemlje i svoje države. Od prvih dana života hrvatske države, pa do dana, kad je na koncu neprijateljima i domaćim nesložnim plemićima uspjelo srušiti posljednjeg predstavnika prvog hrvatskog kraljevstva, Hrvati su prolievali svoju krv, Hrvati su gubili svoje živote. Već u tom prvom razdoblju stvaranja i obrane nezavisne države Hrvatske, nebrojeni su primjeri hrvatskog junačtva i ratničtva, koje je došlo do izražaja u borbi protiv raznih neprijatelja i na raznim bojištima.

*

Ni nakon žalostnog svršetka prvog hrvatskog kraljevstva na Gvozdu, Hrvati nisu sustali. Oni su se i dalje borili i svojim junačtvom zadivili i prijatelje i neprijatelje. Cviet hrvatstva, ostatci ostataka prvog hrvatskog kraljevstva, povukao se je u istočne planinske krajeve svoje zemlje, gdje je upravo pod očajnim prilikama vodio junačku borbu za svoju zemlju, mjereći se s neprijateljem sa sjevera, iztoka, zapada i juga. Plod te težke borbe plod ovog zapanjujućeg junačtva hrvatskog vojnika, bio je obnova hrvatske države sa sjedištem u tadanjoj župi Bosni. Hrvatsko junačtvo i hrabrost hrvatskih vojnika, vratilo je svome narodu nezavisnu državu.

*

Neprijatelji ni sada nisu mirovali. Oni su pošto poto želili rušiti Tvrtkovu državu i osujetiti golemi i uspješni rad na uzpostavi velike Tomislavove države, na čitavom narodnom hrvatskom području. Ognjem i mačem bacio se je tuđinac kralj na državu, kao i na hrabre ustaške borce iz gornje Hrvatske, koji su vodili borbu za sjedinjenje tih krajeva sa onima na jugu, koji su već bili u obnovljenoj državi Hrvatskoj. U težkoj i krvavoj borbi protiv dušmanina, hrvatsko je junačtvo na zadivljujući način došlo do izražaja. Do posljednje kapi krvi, gotovo do posljednjeg života, branili su junački Hrvati svoju državu i svoju narodnost, dok na koncu tuđinu ne uspije na sramotni način pobiti cviet hrvatskih junaka kod Dobora u Bosni a s druge strane, Turcima pogubiti zadnjeg hrvatskog kralja, Stjepana Tomaševića.

*

I kad Bosna pade, ali ne »šaptom«, već nakon duge i krvave borbe, iza koje je još ostalo samo ogromno grob-

lje hrvatskih junaka, junački se hrvatski borci odupiru osvajaču .Borba se je prenjela dalje na jug, u župu Hum, u zemlju Hercegovu, gdje su Hrvati nebrojenim i neopisivim junačtvima još punih dvadeset godina zadržali strahovito nadmoćnu vojnu silu turskog sultana.

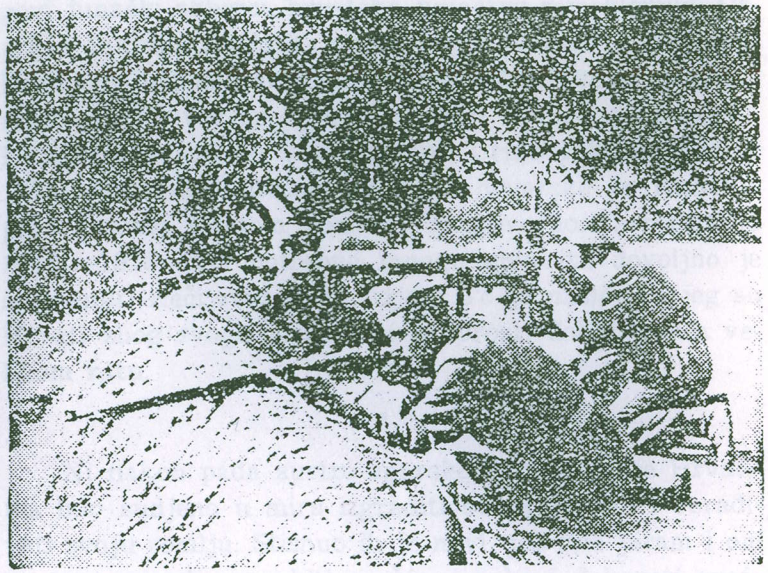

Konačno padne i zemlja Hercegova. Time je započelo višestoljetno krvarenje i uništavanje Hrvata. Započelo je strahovito hrvanje dvaju svjetova, u kojem su Hrvati zbog svoga junačtva i neustrašive obrane kulturnoga zapada dobili naslov »predziđe kršćanstva«. Niz bojeva, niz žrtava, niz mučenika i niz pobjeda, sve to priča o slavi hrvatskoga oružja, o bezprimjernom junačtvu hrvatskog vojnika.

Nakon dugih i težkih stoljeća, za koje je vrieme majka zemlja primila u svoje krilo nebrojene desetke tisuća hrvatskih junaka, palih u obrani Hrvatske, konačno je došao i čas pobjede. Zavojevač je skršen i komad po komad hrvatske zemlje bi oslobođen.

Za vrieme tih strašnih borba za hrvatsku državu i »naše pravice«, zbog podlosti i vjerolomnosti tuđinskih vladara, platili su glavom i mnogobrojni junaci velikog

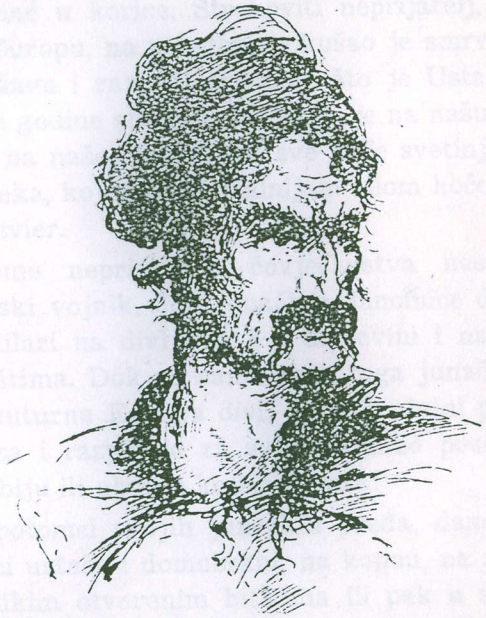

vodje Matije Gubca, koji i sam na koncu bude pogubljen. Pale su i glave Petra Zrinjskog i Krste Frankopana, nu Hrvat nije klonuo, već se je dalje junački borio za svoja prava. Slučaj iz 1848. pa zatim i divni primjer junaka od Rakovice, najsvjetliji su dokaz neopisivog hr-

vatskog junačtva i hrabrosti i vjekovne težnje Hrvata za svojom narodnom i nezavisnom državom Hrvatskom.

*

Ni nakon katastrofe u Rakovici, kojom je zgodom pao junačkom smrću i sam Eugen Kvaternik ,kao i njegovi junački suborci, hrvatsko junačtvo nije klonulo. Uzprkos mutnih i težkih prilika u Hrvatskoj, stvorenih krivnjom domaćih slavosrba, hrvatski se junaci nisu odrekli oružja, već su spremno čekali čas ponovne borbe. I kada je dušmanin s onu stranu Drine pokušao godine 1914. oteti naše iztočne krajeve, hrvatsko je junačtvo pred čitavim svietom ponovno progovorilo. O razdoblju 1914.—1918. nije potrebno mnogo govoriti, dovoljno je spomenuti rieči »vražja divizija»! To je naslov, kojeg su Hrvati zbog svoga junačtva i hrabrosti dobili u tom velikom ratu.

*

Ni nakon pada austro-ugarske carevine nije Hrvatima bilo sudjeno u miru izgraditi svoju državu i obrađivati svoju zemlju. Stisnuo ih je novi, još teži jaram i oni su opet morali pograbiti oružje u ruke i dokazati svoje junačtvo. Hrabri hrvatski vojnici započeli su 5. prosinca na upravo smjeli način oslobodilačku ustašku borbu i svojim junačkim životima na Jelačićevom trgu u Zagrebu posvjedočili vjekovne težnje svih Hrvata. Od toga dana pa sve do uzpostave Nezavisne Države Hrvatske, napose pak za vrieme strašne Aleksandrove diktature, izpisali su ustaški borci zlatne stranice hrvatske poviesti i bezprimjernog junačtva, dokazavši osim toga i u domovini i u inozemstvu, da »boj ne bije svietlo oružje, već boj bije srdce od junaka«.

*

Proglašenjem Nezavisne Države Hrvatske i povratkom u domovinu ustaškoga Poglavnika, vjekovno je hrvatsko junačtvo i ustaštvo slavilo svoju najveću pobjedu. Tom pobjedom ujedno je osvećena i sva ona mučenička hrvatska krv, koju su naši hrvatski junaci u vjekovnoj borbi prolili.

No, ni nakon ostvarenja Nezavisne države, Hrvat nije stavio mač u korice. Strahoviti neprijatelj, koji se je bacio na Europu, na uljudbu, pokušao je smrviti i našu mladu državu i razoriti sve ono, što je Ustaška Hrvatska u dvie godine stvorila. Bacio se je na našu zemlju, na naš dom, na naše obitelji, na sve naše svetinje. Bacio se je na čovjeka, kojeg najbrutalnijom silom hoće pretvoriti u divlju zvier.

Proti tome neprijatelju čovječanstva nasrnuo je hrabri hrvatski vojnik, čije junačtvo danomice dolazi do izražaja i nailazi na divljenje i u domovini i na drugim dalekim bojištima. Dok se nama zbog toga junačtva, prijateljska i kulturna Europa divi, dotle brutalni protivnik puca od biesa i razpisuje za svoje vojnike posebne nagrade, ako ubiju ili uhvate kojeg Hrvata!

Vjerni potomci svojih junačkih pređa, današnji hrvatski vojnici ustaše i domobrani, na kopnu, na moru i u zraku, u velikim otvorenim bitkama ili pak u strašnom guerilskom ratu protiv odmetnika, od Jadrana i Drine pa sve do ruskih stepa, pronose slavu hrvatskom oružju i dokazuje bezprimjerno junačtvo Hrvata i spremnost u izgradnji nove, pravedne Europe.

*

Junačtvom, kojeg su vjekovima dokazivali hrvatski vojnici, ponosio bi se i svaki veliki narod i taj bi već iz

toga bio stvorio posebnu ogromnu književnost i ogromne izložbe. U nas se skromnih Hrvata na žalost o tome nađe tek po koji člančić ili brošurica. Međutim naša djela na tom polju ipak ne ostaju nezapažena i poviest ih u pravo vrieme mora priznati.

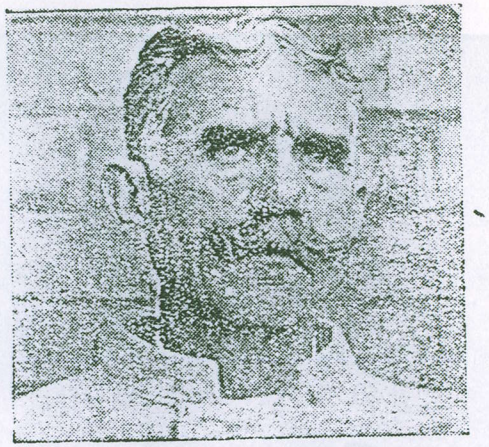

Stipe Javor, uzor hrvatskog junačtva

O hrvatskom će junačtvu govoriti hrvatska pokoljenja, o njem će govoriti vjekovi. To se napose odnosi na današnje dane, kada hrvatski borci iz dana u dan izpisuju nove krvave, ali častne stranice svoje poviesti, boreći se za očuvanje žrtvama i krvlju stvorene Nezavisne Države Hrvatske. Hrvat se bori, jer znade, da samo junačtvo ustaša i domobrana može obraniti i spasiti državu, kao što ju je hrvatsko junačtvo nakon tolikih stoljeća i uzpostavilo. Stoga hrvatski vojnik i danas pjevajući polazi u boj kao pravi borac, kao pravi junak. Stoga je hrvatski vojnik i danas predziđe kršćanstva i bedem zapadne uljudbe.

Onima u prvim redovima

Vojnici! Njima nije potrebno mnogo govoriti. Oni su svojim djelima, svojim primjerom dokazali, da im nisu potrebne rieči hrabrenja, da im nije potreban podsrek. Njima, hrvatskim junacima, hrvatskim vitezovima, njima, potomcima Vuka i Arslana, dosta je samo jedna rieč, dosta im je zov našeg vrhovnog zapovjednika, našeg Poglavnika. Ta rieč glasi: Napried!

Na tu rieč, na taj bojni zov, uz tu našu poviestnu lozinku, vi ste sa svih strana pohrlili, na sve ste se strane prema zapoviedi razmilili i na svim bojištima junački, vjekovno-hrvatski, izvršili svoje hrvatsko i ratničko deržanstvo. Vi ste i u domovini i izvan domovine pronieli glas hrvatskome oružju.

Na poziv Poglavnika, mnogo vas je pošlo na bojišta. Mnogo vas se slavodobitno vratilo. Mnogi od vas vratio se neozlieđen, a po koji i osakaćen, težko ili lako ranjen. Vratili ste se, da opet zagrlite svoje mile i drage, u čijem ste naručju još jednom, prije nego opet pođete na novu dužnost, osvježili strašne ali častne uspomene hrvatskog vojnika, koji se je borio, koji se bori i koji će se vječno boriti za slobodu i za dom. Koji će se boriti za sve one ljepote, za sve ono blago, za sve one miline, što se sve zajedno zove — Hrvatska.

Vama, koji se borite nije potrebno izricati hvalu. Ta vi niste radi toga ni pošli na bojišta. Vama je najveća hvala, vama je najveća nagrada, što se možete boriti za

svoju domovinu, za Nezavisnu Državu Hrvatsku, koja vam je zahvalna, koja će vam biti zahvalna, koja će vas nagraditi time, da će vam u sređenim prilikama pružiti miran život, u kojem ćete životu vi najdjelatnije sudje-

† Jure Francetić, ustaški uzor borac

lovati, u kojem ćete vi, borci i radnici, voditi glavnu rieč, sretni da ste baš vi svojim žrtvama, svojom krvlju i svojim životima najviše doprinieli konačnoj obrani i izgradnji Hrvatske.

Poglavnik pozna vaše žrtve, pozna vaše oduševljenje, pozna vaše želje i zahtjeve. I budite duboko uvjereni, da će Poglavnik na tom polju učiniti i više nego se itko u Hrvatskoj nada. On je nekoliko puta naglasio, da u Hrvatskoj ne smije biti nitko povlašten. Ali, ima ipak jedna iznimka: u Ustaškoj su Hrvatskoj povlašteni oni, koji se bore i koji rade! Ta dva činbenika, bez obzira da li se netko bori na ovom ili onom bojištu, bez obzira da li on radi perom, ili plugom ili kladivom, ta su dva činbenika temelji Ustaške Hrvatske i temelji budućnosti te obstojnosti hrvatskoga naroda.

Pravèdna Ustaška Hrvatska učinit će za vas sve ono, što je ljudski moguće, a hrvatska će vam povjestnica također dati ono priznanje, koje moraju dobiti junaci, borci, vitezovi i mučenici.

M u č e n i c i! Među ove spadaju svi oni, koji su svoje živote položili za Nezavisnu Državu Hrvatsku. Njihovu će žrtvu znati kroz vjekove cieniti hrvatski narod. Vječna će Hrvatska bdjeti nad njihovim grobovima, kao što će njihove duše lebdjeti nad rođenom zemljom i biti sretne i zadovoljne nad njenom srećom i blagostanjem hrvatskoga naroda.

*

Jest. Hrvatska se krv opet prolieva, kao što se je prolievala kroz vjekove. Prolievala se i prolieva se za Hrvatsku i za Europu.

A zar je čudo, da kod ove velike poviestne borbe sudjeluju i Hrvati? Čudit se može samo glupan ili neprijatelj hrvatskog naroda.

Kad smo u prošlosti mogli sudjelovati gotovo u svim ratovima i na svim bojištima, boreći se često i za tuđinske probitke, zašto se ne bismo danas borili, zašto u

današnjem ratu ne bismo pronosili predajnu slavu hrvatskog oružja, kad danas imamo svoju državu i kad znademo, da se danas borimo za tu svoju narodnu državu i za očuvanje naših svetinja?!

Jest! Mi se borimo i za Europu. Nu ne borimo se više za onu staru grješnicu Europu, koja nam je uviek bila maćehom. Borimo se za novu Europu a time i za vlastitu državu.

*

Ima ih koji šapuću, koji pozivlju seljake, da pale žito, ima i kavanskih političara, ima i pljačkaša, koji su otišli u šume i odanle životinjski napadaju mirne seljačke i radničke domove. Prikazuju se borcima i radnicima.

Braćo, borci ste vi, koji se poput starih Hrvata borite junački, otvoreno, okom u oko, a ne oni, koji iz busije dočekuju mirne seljake, hrvatske rodoljube, hvataju ih, pljačkaju ih, kopaju im oči i obezčašćuju njihove domove, a kad se pruži prilika za častnu i otvorenu borbu, onda dadu petama vjetra i izgube se u šumi. Vi, borci, kao takvi ste u Poglavnikovoj Hrvatskoj i susretani. Počam od Poglavnika pa do najmanjeg i najsiromašnijeg hrvatskog djeteta, svatko je dao svoj obol za prave borce, a vrhunac je svega činjenica, što u Poglavnikovoj loži u kazalištu, dakle u loži državnog vrhovnika, sjede vojnici-ranjenici, ili pak u njegovom domu kao gosti.

*

Svi mi znamo, da još u Hrvatskoj ima ostataka upliva tuđinske vlasti, da imade tuđinskog otrova. Ima i bandita po našim šumama, koji noću silaze u naša sela, u naše seljačke i radničke kućice, da pljačkaju, da obezčašćuju. Imade ih i po našim gradovima, pa možda i po našim selima, koji pale vragu tamjan, koji surađuju s oni-

ma po šumama, jer ih plaća židovska bagra, koja je pobjegla iz Hrvatske, bojeći se narodnoga suda zbog prijašnje pljačke.

Bojeći se oružanih snaga Nezavisne Države Hrvatske, bojeći se konačnog svršetka te njihove razbojničke djelatnosti, širili su i šire kojekakove laži. Išli su tako daleko, da su među seljacima i radnicima širili glupe viesti o tobožnjim nesuglasicama između ustaša vojničara i domobrana, kušajući ih odvratiti od vršenja vojnih dužnosti.

Činjenice govore! Hrvat je vojnik, Hrvat je ratnik, Hrvat je borac za Nezavisnu Državu Hrvatsku, bio on u ustaškoj ili domobranskoj odori. Bratstvo i jedinstvo oružanih snaga naše države dolazi u zajedničkoj borbi svakoga dana do izražaja. Zašto? Zato, jer smo svi Hrvati, jer smo svi borci, jer imamo zajedničkog vrhovnog zapovjednika, našeg Poglavnika i jer se borimo zajednički za Nezavisnu Državu Hrvatsku!

Zajedno ćemo pljačkašima i šumskim odmetnicima, kao i svim ostalim neprijateljima dokazati, da smo jedno i da ćemo jedno ostati. O tom su se imali prilike i do sada uvjeriti, o tome će se u najskorije vrieme još više uvjeriti. Bio domobran, bio ustaša, svaki je od njih čuvar naših granica, čuvar naših svetinja, čuvar i branitelj Nezavisne Države Hrvatske. Svaki od njih je ustaša, jer je u Ustaškoj Hrvatskoj svaki čestiti Hrvat — Ustaša!

Svaki od nas boraca, nosio on jednu ili drugu odoru, bori se jednakim žarom i jednakim oduševljenjem i junačtvom za Poglavnika i Hrvatsku!

*

Htjeli su rušiti državu, htjeli bi uništavati hrvatski obiteljski život, htjeli bi uništiti naše domove, naša ognjišta.

Uzalud im sve to. Zalud pale sirotinjske kućice, zalud napadaju na vlakove, kojima se voze radnici na posao! Zalud oskvrnjuju hrvatske žene i djevojke. Uzalud pljačkaju hrvatske seljačke domove i odnose seljacima stečene plodove njihova rada!

Oni nas sile, da i sada budemo graničari, da budemo vojnici! Hrvati su uviek bili vojnici, Hrvati su se uviek borili! Hrvatski narod nije nitko do sada uništio, pa ga ne će uništiti niti nekoliko skupina šumskih razbojnika. Ne će ga uništiti ni desetak razbludnica, koje su se tim skupinama stavile na čelo zbog toga, da mogu udovoljiti svojim životinjskim strastima. Hrvati su pobjeđivali, Hrvati će pobiediti. Pobiedit će zato, jer imaju svoju državu, jer imaju svoga Poglavnika, jer su se zavjetovali ove najveće svetinje čuvati i braniti! Pobjedit će, jer nebrojene postrojbe hrvatskih oružanih snaga stoje spremno.

Dok je nama Poglavnika, dok je nama tolikih žrtava, dok je nama tolikih mučenika, dok je nama ustaša, dok je nama na ramenu glava, nikom ne će uspjeti srušiti ono, što smo krvlju stvorili, a to je Nezavisna Država Hrvatska. Naša će trobojnica i dalje slavodobitno i pobjedonosno vijoriti. Ona će i nadalje okupljati junake graničare, koji će svojim oružjem slomiti sve neprijatelje Nezavisne Države Hrvatske.

Tko su naši neprijatelji?

Zašto i poslije uspostave Nezavisne Države Hrvatske imamo još tu i tamo neprijatelja? Evo odgovora:

1. Zato, jer je pučističko srbstvo predosjećalo, da ne će moći dugo vladati hrvatskim zemljama, jer je očekivalo neminovan konac svoga gospodstva, pa je stoga godinama i godinama odgajalo u našim krajevima na sve moguće načine svoje janjičare, naoružavalo ih i odredilo im, da u času, kad dođe hrvatska država moraju uzeti sakriveno oružje u ruke i na sve moguće načine onemogućiti izgradnju hrvatske države, na sve načine narušavati u toj državi mir, kako bi se steklo uvjerenje, da Hrvati tobože nisu sposobni da uzčuvaju svoju vlastitu državu.

2. S tim velikosrbstvom surađuje i par »jugoslavaca«, koji su prije služili svakome, a koji nakon uzpostave Nezavisne Države Hrvatske nisu više mogli narodu mazati i lagati i na račun takve rabote dizati visoke plaće i dnevnice. Oni vode borbu proti vlastitom narodu, proti vlastitoj domovini, proti vlastitoj državi, držeći se one: »Bolje da nitko od Hrvata ne vlada u Hrvatskoj, ako ne možemo vladati (čitaj: pljačkati) mi. Dakle, neka propadne Hrvatska i hrvatski narod, ako mi ne možemo vladati i krasti, kao što smo krali prije«.

3. Među ove zločinačke likove, umiješali su se čisti kriminalni zločinci (tatovi, tulumaši, provalnici, drumski razbojnici, džepari i slična čeljad), koje bi Ustaška

Hrvatska nemilosrdno progonila zbog njihovih zločina, a koje je bivša pučistička »jugoslavenska« vlada zadnjih dana svoga života pustila iz tamnica. Oni su sviestni, da u Ustaškoj Hrvatskoj ne bi mogli dalje »raditi«, pa su otišli u šume, postali članovima — a u najviše slučajeva i vođama — odmetničkih skupina, prikazujući se žrtvama ustaške vladavine.

Ovako izgledaju vojnici »Narodno-oslobodilačke vojske«

4. Židovi, koji su uvidjeli da se njihovo svjetsko gospodstvo ruši, znali su sve ove pojave izkoristiti i davali su (a daju još i danas) obilnih novčanih i tvarnih sredstava, da se može ova kriminalna djelatnost razvijati.

5. Židovi su osim toga izkoristili neke zavedene radnice i radnike, koje su prije imali u svojim pandžama. Tu u prvom redu dolaze u obzir neke ženske, koje su

Židovi na najprostiji način izrabili i nakon toga im se prietili, da će sve javiti njihovim roditeljima, ako ne će služiti »partizanskoj« stvari. Takvim su sustavnim radom i zastraživanjem postigli, da danas u šumama imaju desetak zavedenih žena, kojima više nema mjesta u poštenom hrvatskom družtvu i koje se boje, da netko ne bi odao njihov odnošaj sa židovima i kriminalnim zločincima. I te ženske danas na preslušavanjima mrcvare hrvatske borce.

6. Židovi su znali tokom godina zarobiti i svojim pandžama obuhvatiti jedan izvjestan krug mladih ljudi, sklonih lagodnom i »slobodnom« životu. To su listom bili neki sveučilištarci nehrvatske krvi. Njih su židovi svojim novcima, svojim vezama i svojim družtvom podpunom zarobili i učinili ih »slobodoumnim« građanima, učinili ih komunistima. Komunistima stoga, jer se je pod tim naslovom moglo najbolje zavesti siromašne ljude.

7. Stvorivši takve preduvjete, koje je prijašnja beogradska vlada svim mogućim sredstvima podupirala, židovi su javili svojim gospodarima u Moskvi i Londonu, da je čas pogodan za stvaranje »drugog bojišta« u Hrvatskoj.. Moskva i London su poslali nekolicinu svojih »komesara« i častnika kojima je povjereno vođenje svih poslova rušenja zdravih hrvatskih narodnih snaga u Hrvatskoj. Ti su postali vođama »partizana«, koji su određivali da se pale hrvatski domovi, da se oskvrnjuju naše djevojke i žene, da se mrcvari i na ražnju peče Hrvate.

Izkorišćujući težke ratne prilike, iskorišćujući sve već prije spomenute tipove i okolnosti, prozvavši se »narodnom oslobodilačkom« vojskom, pljačkaju. Pljačkaju i »oslobađaju« pod vodstvom Moskve i Londona hrvatski narod, napose hrvatskog seljaka i radnika.

Hrvat — vječni ratnik

Svietlo oružje prati Hrvata u njegovom tisućljetnom životu. Ono mu je bilo vjerni drug njegovog narodnog i državnog bivstvovanja. Mačem su osvojili Hrvati u pradavnim vremenima svoju sadašnju domovinu, mačem i puškom su je vjekovima branili i očuvali. Sticajem poviestnih događaja, s obzirom na zemljopisni smještaj i s obzirom na razne druge okolnosti, Hrvat je morao uviek biti, — a to je i danas — graničar, to jest čuvar svojih granica, vitez, vojnik, ratnik, borac. Na tom je svom težkom vjekovnom putu Hrvat kao vojnik i ratnik stvarao nevjerojatna čudesa i nečuvena junačtva, koja su mu priznali najveći vojskovođe i najveći ratnici poviesti.

Razmišljajući o tim činjenicama, netko bi mogao pomisliti ,da su Hrvati neka krvoždna horda, ljudi, koji od zanata, kao na divljem zapadu, napadaju, kolju i ubijaju. Ne! Istina je to, da su Hrvati od prvog časa svog narodnog života bili prisiljeni ratovati, jer su tražili mjesta pod suncem, koje im nitko nije htio dobre volje dati, istina je to, da su Hrvati morali vjekovima ratovati, jer im je neprijatelj svake vrsti i sa svih strana želio oteti njihovu zemlju i uništiti ih kao narod. Hrvati su stoga morali postati ratnici. Oni su to i postali, ratovali su i obranili i svoje ime i svoju zemlju, i svoj jezik i sve svoje narodno blago.

Svaki se narod u pogledu borbenosti i odlučnosti odlikuje na poseban način. Hrvati se napose ističu kao junaci

u skupnim, dakle ratničkim podhvatima, te su nebrojenim bitkama u prošlosti i sadašnjosti dali sijaset primjera na tom polju i dobili ime nepobjedivih vojnika. I dok su Hrvati tek u najnovijoj poviesti bili prisiljeni i na pojedinačne revolucionarne borbe, dotle su kao ratnici tokom stoljeća pronieli nebrojeno puta slavu hrvatskom oružju.

Ratnička osebina Hrvata jest razlogom, da smo se kao narod očuvali i da smo opet uzpostavili svoju vlastitu državu. Ta je osebina ujedno znak naše sposobnosti, naše snage, naše pokretnosti i žilavosti, dakle osebine onih naroda, koji će imati budućnost. Zahvaljujući toj hrvatskoj vrlini, vrlini junačtva i ratničtva, uspjeli smo spasiti Hrvatsku od svih strahovitih napadaja, izvršenih na našu zemlju tokom stotina godina. Ta nas vrlina kriepi i u sadašnjoj težkoj i konačnoj borbi za novi poredak, ta nam je vrlina spasila našu domovinu od onih paklenskih sila, koje su se u sadanjem ratu urotile protiv nas s namjerom, da unište težko stečenu hrvatsku narodnu i državnu slobodu i nezavisnost. Svaki onaj, koji bi u današnjim časovima i s obzirom na današnje naše neprijatelje, tobože iz »čovječanskih« razloga prigovarao ratu, nije drugo nego izdajica, mlitavac, koji bi na taj način želio opravdati svoj kukavičluk.

Ratna predaja i ratna slava hrvatskog oružja nastavlja se danas u danima sudbonosne borbe za novi poredak u novoj Evropi. Ratnička osebina dolazi u tim borbama do punog izražaja, a sviest o značenju te borbe stvorila je u hrvatskom ratniku željeznu volju da dade sve od sebe, da izdrži do kraja, da u razdoblje mira udje kao svjetao i dostojan sudionik nove Europe!

(Kad je već spomenuta Evropa, potrebno se je malo osvrnuti i na odnos Evrope spram Hrvata u prošlosti. U davnim vremenima, kad je čitavoj zapadnoj uljudbi prie-

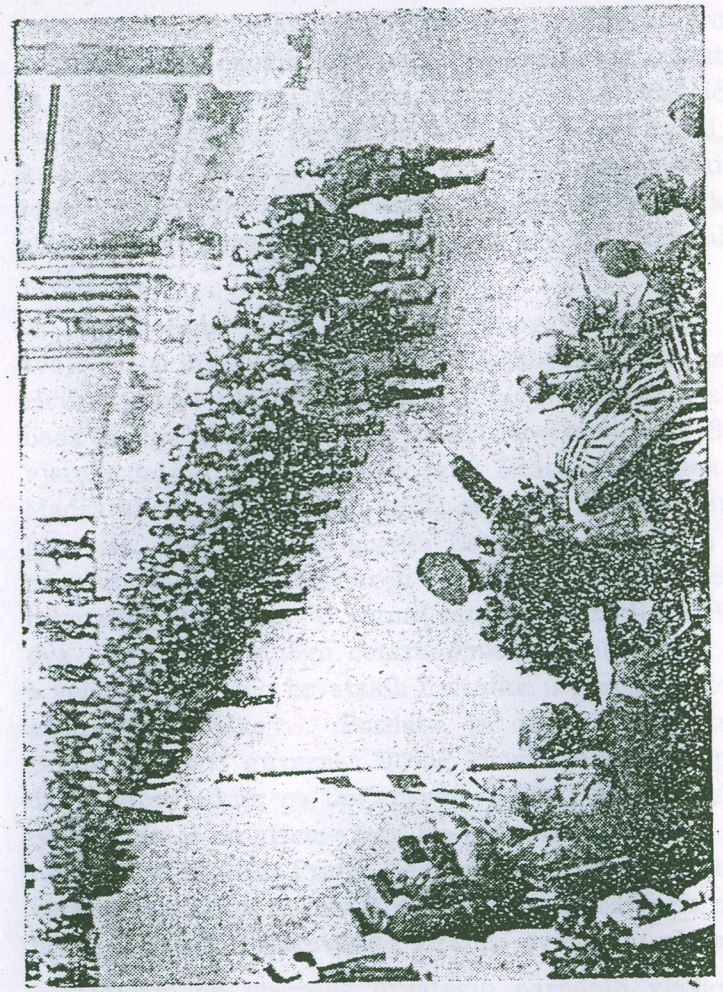

U boj, u boj . . .

tila strahovita opasnost iz Azije, stara je Evropa junačkim Hrvatima podjeljivala razne laskave naslove. Sad su bili »predziđe kršćanstva«, sad »bedem za-

pada«, a njihovi su vojskovođe bili čak i »Leonide kršćanstva«. To im je Evropa priznavala u časovima svoje slabosti, kad im je i te kako dobro došao junački i ratoborni Hrvat. Međutim, tokom vremena, kad je minula azijska opasnost, koja se je uglavnom slomila na kostima hrvatskih ratnika i na bezprimjernom odporu hrvatskog naroda, koji je kroz vjekove branio granicu Iztoka i Zapada, onda je ta Evropa zaboravila na Hrvate i bila im je stoljećima obična maćeha. »Zahvalnost« je stare Evrope napose došla do izražaja godine 1918., kada su tako zvani pobjednici skrojili zloglasne mirovne ugovore u Versaille-u, kojima su »nepokorne Hrvate« prepustili na milost i nemilost beogradskoj čaršiji.)

*

Nu sve to ništa ne mienja na stvari, jer i prijatelji i neprijatelji naši, pa makar i stisnutim zubima, priznaju Hrvatima njihovu ratničku sposobnost, njihovo, junačtvo i hrabrost.

*

Takav ratnički i bojovni narod morao je dati i velik broj vojskovođa i najviših častnika. Poznato je, da je dao Austriji upravo zapanjujući broj generala, admirala i drugih visokih častnika, koji su zbog svoje vojno-stručne spreme zauzimali veoma visoke položaje u bivšoj dvojnoj monarhiji. Osim Austriji, dao je hrvatski narod velik broj najviših častnika i drugim zemljama, kao na pr. Napoleonu, Rusiji, Turskoj i drugima. Poznato je n. pr. da je najveći vojskovođa carske turske vojske bio Hrvat Mehmed paša Sokolović, koji je došao čak i do časti velikog vezira, a isto tako i poznati maršal i generalisimus turske vojske Omer-paša, bio je također Hrvat. Također i u bivšoj ruskoj vojsci popeli su se neki Hrvati na naj-

više vojničke položaje, pa je jedan bio postavljen i guvernerom jedne ruske gubernije. Posebno nam pak poviest opisuje naše vrle vojskovođe, koji su već od prvih početaka života hrvatske države, pa sve do konca prošlog svjetskog rata slovili kao najbolji vojskovođe i častnici. Iz starije su poviesti najpoznatiji vojskovođe Vukčić-Hrvatinić, Šubić, ban Berislavić, ban Karlović, Erdedi, Nikola Jurišić i drugi, a cielom je svietu poznat junački primjer vojskovođe i bana Nikole Šubića Zrinjskog, kojeg zbog junačke obrane zapadne uljudbe prozvaše »Leonidom kršćanstva«.

Spomenuto je, da su se zbog svoga junačtva i zbog svoje ratne sposobnosti u bivšoj dvojnoj monarhiji mnogi Hrvati popeli na visoke dužnosti. Najpoznatiji je slučaj bana Josipa Jelačića, kojem je kritične godine 1848. povjereno vojno zapovjedničtvo nad čitavom Hrvatskom i Madžarskom. Godine pak 1917. od 416 austro-ugarskih generala, dala je samo gornja Hrvatska njih 60, a da i ne govorimo o velikom broju najviših častnika iz ostalih hrvatskih pokrajina. U ratnoj mornarici imali su Hrvati dva admirala i mnogo contraadmirala ,kapetana i t. d. a velik je broj bio hrvatskih častnika u glavnom stožeru austrijske vojske... Poznato je, da je nakon zauzeća Bosne bio prvi guverner Bosne Hrvat general Filipović, da je zapovjednik na talijanskom ratištu bio maršal Borojević, da je za vrieme rata bio guvernerom Bosne general-obrst Sarkotić. Prema nekim podatcima, dala je Hrvatska Austriji u svemu 310 generala, od kojih su mnogi bili najvrstniji vojskovođe i stratezi svietskog glasa.

Počam od vremena hrvatskih narodnih vladara pa sve do dana današnjega, Hrvat je gotovo u svakom ratu djelatno sudjelovao. Ni jedan ga rat nije mogao mimoići,

jer je vazda bila ugrožena njegova domovina i jer se nalazi na komadiću zemlje, na kojem se »dva svieta kolju i lome koplja«. Počam od naših prvih vojnika za vrieme narodnih hrvatskih kraljeva, kad su hrvatski pješaci, konjanici i mornari svietom pronieli glas o hrvatskom junačtvu, pa zatim uskoci, Trenkovi panduri, graničari, domobrani »vražje divizije« do divnih junaka današnjih ustaških postrojba, jedan je lanac divnih primjera kako Hrvat svoju zemlju brani. Nije čudo što je u tim vjekovnim borbama sa strane najvećih vojskovođa kao što su Fridrih II. i Napoleon dobili najlaskavija priznanja, kojima se pridružuje i priznanje vođe velikog njemačkog Reicha Adolfa Hitlera. Tek jedina srbska vojska nije mogla među Hrvatima pronaći niti junaka, a još manje kojeg višeg častnika.

Danas je hrvatski vojnik u ovom velikom svjetskom ratu, u kojem je opet na svakom koraku i sa svima rodovima oružja dokazao i srdce junačko i spremnost svoga oružja. Zbog toga je ustaški vojničar i vojnik vjerni čuvar stare hrvatske predaje, nosioc je ratničkog i pobjedničkog duha.

Samo su dva puta

Gledamo iz dana u dan na desetke naših izbjeglica, koji su pobjegli iz popaljenih sela, koji su morali napustiti svoje porušene i popaljene domove.

Gledamo iz dana u dan kako gori po koja tvornica u kojoj su desetci i stotine hrvatskih radnika zaradjivali kruh i prehranjivali svoju djecu.

Gledamo kako šumski razbojnici razaraju željezničke pruge, da onemoguće našem seljaku donos živežnih namirnica u gradove. Kolika je to šteta za našeg seljaka ne treba izticati, bez obzira na krvoločnu i zločinačku namjeru šumskih bandita, da na taj način bace u glad na tisuće i tisuće našeg življa.

Naš napačen sviet, seljak i radnik, mora iz dana u dan gledati kako mu razbojnik iz šume odvlači njegovu ženu, sestru ili kćer. Mora gledati, danomice, kako mu divlja rulja iz šume obezčašćuje svetost njegova doma i obitelji.

Naši roditelji moraju podnositi i tu žrtvu, da im pijana rulja iz šume po noći odvodi njihove sinove, koje tada sile na životinjski život po šumama, tjerajući ih zatim da sudjeluju kod noćnih pljačkaških napadaja na vlastite domove.

Hrvatski seljak mora iz dana u dan gledati, kako mu »drugovi« partizani (inače prozvani »osloboditelji«) odvlače njegovu krupnu i sitnu stoku.

Razumljivo je, da je na sve ove noćne zločine povampirene rulje morao doći i odgovor. A odgovor je došao na taj način, da se je sviestno u Hrvatskoj podiglo na noge i u vojnim postrojbama u okviru oružanih snaga Hrvatske, vodi borbu proti podivljaloj pljačkaškoj bandi. Tako su nastale dvie protivne strane: jedna je ona, koja po nalogu iz Londona i Moskve nemilice ruši i uništava sve što je hrvatsko. To je »šuma«. Druga je strana cieli

Ovaj se junački bori ...

hrvatski narod, koji se proti toj tuđinskoj rulji bori, da očuva svoj dom, svoju obitelj, svoje dobro i svoje državne granice.

U tom krvavom obračunu, u toj borbi pravde proti zločinu, kako je rekao i Poglavnik, ne može biti ništa trećega. Dva su samo puta: ili Ustaška Hrvatska ili »šuma«. Svaki onaj, koji pokraj tople peći, pečenog odojka, guske s mlincima i dobre čašice vina špekulira i čeka na neko

treće riešenje ili na neku drugu pobjedu osim pobjede Hrvatske nije ništa bolji od onih noćnih šumskih razbojnika. Dapače, može se reći, da je još veći zločinac od onoga, jer za »drugove« u šumi znademo da su nam otvoreni neprijatelji, dok se ovi »srednjaci« znadu vješto zakukuljiti, te samo u »čistoj atmosferi« bezazlenim ljudima na-

. . . a ovaj ruši i pali!

govještavaju ovu ili onu pobjedu, ovo ili ono izkrcavanje ili ovog ili onog Mesiju, koji da će sviet naskoro pretvoriti u zemaljski raj. Ovako »radeći«, ovako došaptavajući ovako uživajući, malo po malo pune svoje smočnice sa svim mogućim prokriomčarenim namirnicama i neprestano razmišljaju o tome, što će za pola sata pojesti ili popiti. I čekaju Mesiju . . .

Svima takovima hrvatski borci poručuju, da u Hrvatskoj više nema »sredine«. Tko je Hrvat, tko želi svome narodu dobro. taj neka se bori za državu i neka za nju radi, jer nas bez vlastite države čeka najprije robstvo, a zatim i propast hrvatskoga naroda. Tko nije zato, neka ide u šumu. Čim prije to bolje. Tko nije s nama taj je protiv nas, a kad dodje do narodnog suda sudit će se jednako i onima u šumi i onima malobrojnim špekulantima, koji u toplim sobama ili po šetalištima i kavanama prigovaraju i očekuju neko drugo riešenje, osim pobjede Nezavisne Države Hrvatske.

Žrtva onih, koji »obnavljaju Jugoslaviju«

Naša država — naš ideal

Priznajemo iskreno: Nezavisna Država Hrvatska ima dosta neprijatelja. Imade ih izvan naših granica, u onima, koji su nam i uviek bili neprijatelji, koji su nam i 1918. nametnuli jugoslavenski jaram, a koji danas iz Londona, Washingtona ili Kaira upravljaju krugovalnom i papirnatom borbom proti našoj državi i proti Ustaškom pokretu.

Svejedno je, svršava li se prezime ,tih naših neprijatelja sa ... elt, ... chill ... ili ... ić. Svi nam jednako zlo žele kao i oni u Moskvi, čija prezimena svršavaju sa ... lin, ... ov i slično.

Kad se radi o rušenju hrvatske države i uništenju hrvatskog naroda, svi su oni složni, pa makar po raznim »koferencijama« i u »poveljama« misle svaki za sebe, makar i nisu složni u podjeli ratnoga pliena. Oni su nam svi neprijatelji: bili oni u šumi ili za kakvim zelenim stolom, zvale se njihove skupine četnici, partizani ili »oslobodilačka vojska«. Svejedno je da li im daje blagoslov Anglosas, Azijat Staljin ili Mihajlović.

Kad se sve ovo ujedini i složi (a zločinci se brzo nađu i slože), onda to na oko izgleda jedan jak činbenik, koji tobože drma javnim mišljenjem, ali koji na svakom koraku čini zlo hrvatskome narodu. Za takav svoj rad nađu uviek izgovora i nikada nisu umorni pronalaziti dokaze, da su za njihove zločine krivi drugi, te da sebe prikažu kao dobrim rodoljubima i »žrtvama«. Tako sladke

rieči kao što su njihove, takve govorancije o rodoljublju kao što su njihove, nije u stanju dati ni jedan pravi hrvatski rodoljub, ustaša-borac.

Ratno im doba daje mogućnost za tu njihovu smišljenu i hrvatskom narodu neprijateljsku rabotu, jer svaki rat, pa i ovaj, nosi sa sobom težke kušnje, težke žrtve, težke događaje. Potrebna pregaranja i žrtve, potrebna odricanja u ovome ratu, razumije se da ozlojeđuju na čas svakog pojedinca. Ozlojeđuju ga napose grozote ovoga rata, pa tu i tamo u času nekog malog ili većeg osobnog neuspjeha, počne »mrmljati«. Gore rečeni sloj ljudi takvo časovito »mrmljanje« malog čovjeka odmah izkoristi i šapće mu: »Vidiš, za sve je ovo kriva ustaška vlast.« Takav slavosrb kao otvoreni neprijatelj naše narodne države farizejski prevrće očima, nagne se još bliže tom našem malom čovjeku i nastavi: »Da nema ustaša, sve bi bilo drugčije« ... Stručnjačkim pogledom zatim mjeri učinak svoga »rodoljubnog« rada i udaljuje se ...

Na drugom mjestu jedan drugi »rodoljub« šapće nešto slično i iznosi sve tobožnje nedaće, »koje su zbog rata našle nas obične smrtnike«. Ide neumorno poput mrava od krčme do krčme, od ugla do ugla i »radi«. I čudnovato je za te ljude, kako se nikada u toj raboti ne umore, dok inače uzdišu, pušu i taru znojno lice, ako bi u životu morali izvršiti i najsićušniji posao.

Naš im mali čovjek koji put i povjeruje, jer su ga ti slavosrbi pogodili u najosjetljiviju žicu. Ali kad malo dublje razmišlja, onda dolazi do zaključka, da su sve današnje žrtve potrebne, jer ih pridonosimo za sebe, za svoj narod i za svoj dom.

Hrvatski narod zna, da je uzvišena misao, koja nas danas vodi u svim našim podhvatima i u svim našim čini-

ma, misao očuvanja vlastite države, koju smo u našoj prošlosti izgubili, a koju je čitav hrvatski narod svojim nebrojenim žrtvama, pod ustaškom zastavom ponovno izvojevao.

Kad znamo, da je svaki naš današnji čin, svaka naša misao, svaki naš podhvat usmjeren u pravcu očuvanja krvlju stečene državne slobode i nezavisnosti, kad znamo da bi gubitkom svoje narodne države postali opet tuđim robljem, onda nam ne smije biti težko ništa što se od nas traži. Ako nas se pozivlje u vojsku, pozivlje nas se stoga, jer moramo čuvati svoju državu i braniti svoje državne granice. Ako nas se šalje u ne znam koji kraj Hrvatske, da s puškom u ruci čuvamo budnu stražu nad našim narodnim dobrom, moramo biti jednako spremni i stegovni, jer obrana i svakog najjužnijeg predjela naše domovine, ujedno je obrana i najsjevernijeg. Ako nas se šalje na stručnu vojničku naobrazbu izvan domovine, to moramo znati, da se nas šalje stoga, da uzmognemo postići što veću spremu i naobrazbu, koju ćemo i opet upotriebiti za obranu i izgradnju vlastite države. Ako se borimo proti partizana, znači da se borimo za spas naših ognjišta, naših domova, naših obitelji i svih naših tekovina, koje nam tuđinska rulja iz šume iz dana u dan ruši i razara. Ako se odričemo bielog kruha i pečena mesa, znači da se odričemo u korist onih mnogobrojnih boraca diljem sviju bojišta, koji — izloženi groznoj smrti — brane Europu, uljudbu, a time i Hrvatsku.

I ovako bi se moglo i dalje odgovarati na razne »argumente«, s kojima pred našeg malog čovjeka dolaze već spomenuti otvoreni i prikriveni neprijatelji hrvatskoga naroda. Međutim, to nije potrebno, jer hrvatski je narod

sviestan i on je i ovaj put pošao predajnim putem borbe i požrtvovanja.

Neprijatelja imade dosta. Međutim, sviestnih hrvatskih boraca imade još više. Hrvatski je borac danas sviestan, da je Hrvatska opet bedem zapada, čvrsti zid proti svakoj tuđinskoj najezdi na ovom dielu Europe. Sviestan je, da je i sada, kao i uviek u prošlosti narod ratnika. Branio hrvatski vojnik taj zid proti bilo kome i na kojem bilo bojištu, brani ga stoga, jer je taj zid, taj bedem, najjače jamstvo za obstojnost hrvatske države.

A Nezavisna Država Hrvatska ideal je i svetinja svakom Hrvatu. Za taj svoj ideal, za tu svoju najveću svetinju, hrvatski će vojničar i domobran dati sve svoje i neće krzmati ne samo pred podvalama i došaptavanjima neprijateljskih plaćenika, već ne će sustati niti pred ognjem i mačem bilo kojeg, makar i po naoružanju najjačeg protivnika.

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA STVORENA JE USTAŠKOM MUČENIČKOM KRVLJU.

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA BITI ĆE BRANJENA USTAŠKIM MIŠICAMA I PROSLAVLJENIM USTAŠKIM ORUŽJEM.

SVAKI POKUŠAJ — DOLAZIO ON SA BILO KOJE STRANE — KOJI BI IŠAO ZA TIM DA UNIŠTI TEKOVINE HRVATSKE USTAŠKE BORBE, BITI ĆE NEMILOSRDNO, AKO JE POTREBNO I U KRVI, USTAŠKI UGUŠEN!

Patnje i žrtve ustaških emigranata

Listajući po spisima, dragocjenim spisima, koje krije Pismohrana Ustaškoga pokreta, dodje se i do onih, koji govore o žrtvama i patnjama, koje su morali podnieti naši ustaški borci za vrieme logorovanja u tudini.

Evo jednoga u vezi sa dogodjajima nakon 9. listopada 1934.

*

Na koncu godine 1934., iste one tamne sile, koje su godine 1943. počinile izdaju nad talianskim narodom i iznevjerile se svom velikom savezniku Njemačkoj, iste sile učinile su, na pritisak »zapadnih demokracija« i to, da je ustaški pokret morao gotovo prestati svojim radom u Evropi... To su prouzročili talianski generali izdajice, koji su bili u velikom fašističkom vieću, a koje je već stigla zaslužena kazna.

Sliedom prilika, Poglavnik je dospio u zatvor, a pripadnici ustaških logora u Italiji, u zatočenje na Liparima. Silom prilika, Poglavnik je morao težka srdca saznati o zatočenju svojih ustaša na Liparima, kao i donjeti neke dalnje odredbe, koje su odgovarale prilikama. Mi ćemo donjeti jedan poviestni dokaz iz tih težkih ustaških da-

na, tako da hrvatska javnost uzmogne dobiti pravu sliku o veličini žrtava, koje su Poglavnik i ustaše podnieli.

*

Poglavnik je već u zatvoru. Dobio je obaviest, da ustaše moraju otići na Lipare. Znao je što to znači i on ne izdaje odredbu u tom pogledu, već je na zgodan način, nakon te obaviesti upravio ustašama jednu poruku, u kojoj ih upozorava, da su potrebne časovite žrtve, ali ih ujedno bodri riečima, da će hrvatska ustaška stvar i uzprkos toga pobiediti. I u tim časovima Poglavnik prozrieva sve spletke i sve namjere neprijatelja. On je bio uvjeren, da će pravedna ustaška stvar pobiediti, kao što je to doista 10. travnja 1941. i pobiedila. Stoga u tim težkim časovima svojim ustašama šalje jednu poruku, koju ovdje donosimo u izvadku, a koju je Poglavnik napisao 18. listopada 1934. u torinskoj tamnici. Poruka glasi:

Krivi su oni, koji su ubili Stjepana Radića

Veliki događaj, što se je nedavno zbio, odjeknuo je cielim svietom tako nenadano i tako silno, da je svim narodima ovoga svieta kao bengalskom vatrom osvietlio jedno veliko i važno pitanje, to jest, pitanje hrvatskoga naroda, koji se već preko poldrug desetljeća nalaži u težkom robstvu pod tuđom silom, i koji hoće pod svaku cienu da izvojuje svoju narodnu i državnu slobodu.

Svi oni, koji još do nedavno nisu o tome vodili nikakva računa ni brige, danas znaju, da hrvatski narod na svom oslobođenju doista radi. Znaju, da velikoj svjetskoj politici i narodima ne može i ne smije ta stvar ostati ravnodušna, jer evo iz borbe hrvatskoga naroda nastaje potres u cielom svietu. Svako danas zna, i mora znati, jer smo na to sve i svakoga već dugački niz godina upo-

zoravali, da Hrvat za te događaje nije kriv, nego da krivnju nose oni čimbenici, koji su hrvatskom narodu nametnuli težko i očajno robstvo, kao i oni, koji su to zločinačko tlačenje hrvatskoga naroda svojom politikom podupirali.

† Vitez Mijo Babić,
jedan od prvih ustaških emigranata

Krivi su oni, koji su ubili na pravdi Boga velikog hrvatskog vođu Stjepana Radića, računajući da će poslije njegove smrti glatko provesti konačno uništenje hrvatskog naroda kao takovog, nakon toga što su brutalnom silom razorili sva njegova moralna i tvarna dobra, što

ih je on kroz duge vjekove svojim marom, svojim ra
i svojom sviješću sebi i svome potomstvu bio priskrbi

Krivi su oni, koji su tisuće i tisuće hrvatskih sin
žena, djece i staraca po mračnim tamnicama mrcvar
ubijali, samo za to, što se nisu mogli odreći svoje do
vine i svoga naroda.

Krivi su oni, koji su podigli vješala po hrvats
zemljama, da na ta vješala penju svjesne hrvatske s
ve, koji se nisu mogli odricati svoje vlastite krvi.

Hrvatska je opustošena, Hrvatska je porobl
njom hara avet gladi i smrti, njom odjekuju jecaji
bjede i očaja, jer su nametnuti silnici u svome bjesn
nom šovinizmu sve uništili i opljačkali, da nad sa
i iznemoglim hrvatskim narodom budu mogli svoje n
lomanske ciljeve provesti.

Tko je mogao i smio očekivati, da će hrvatski na
stare i velike prošlosti, što je na granicama svoje do
vine i ujedno na granicama zapadne kulture i civiliza
herojski i uz neopisive žrtve kroz šest vjekova uspje
branio svoju slobodu i ujedno mir Evrope proti az
skoj najezdi, tko je smio očekivati, da će sa rezign
jom podnieti novu navalu, da će mirno gledati svoju
past i smrt, i da se neće latiti svih sredstava nužne o
ne svoga gologa života. Na to ima pravo i to mu je
nost. Da ogorčenje onih, koji su zlostavljani i progon
kao zvjeri dovede i do ovakovih čina, koji se u norma
borbi ne bi mogli i smjeli događati, nije nikakovo č
Tlačitelji hrvatskoga naroda stavili su sami svaki
malni rad i borbu izvan zakona i izvan granica pol
te političkog morala.

Do ovoga časa rade u cielom svietu redarstvene
plomatske sile. Napose su organi beogradske police

zoravali, da Hrvat za te događaje nije kriv, nego da krivnju nose oni čimbenici, koji su hrvatskom narodu nametnuli težko i očajno robstvo, kao i oni, koji su to zločinačko tlačenje hrvatskoga naroda svojom politikom podupirali.

† Vitez Mijo Babić,
jedan od prvih ustaških emigranata

Krivi su oni, koji su ubili na pravdi Boga velikog hrvatskog vođu Stjepana Radića, računajući da će poslije njegove smrti glatko provesti konačno uništenje hrvatskog naroda kao takovog, nakon toga što su brutalnom silom razorili sva njegova moralna i tvarna dobra, što

ih je on kroz duge vjekove svojim marom, svojim radom i svojom sviješću sebi i svome potomstvu bio priskrbio.

Krivi su oni, koji su tisuće i tisuće hrvatskih sinova, žena, djece i staraca po mračnim tamnicama mrcvarili i ubijali, samo za to, što se nisu mogli odreći svoje domovine i svoga naroda.

Krivi su oni, koji su podigli vješala po hrvatskim zemljama, da na ta vješala penju svjesne hrvatske sinove, koji se nisu mogli odricati svoje vlastite krvi.

Hrvatska je opustošena, Hrvatska je porobljena, njom hara avet gladi i smrti, njom odjekuju jecaji boli, bjede i očaja, jer su nametnuti silnici u svome bjesomučnom šovinizmu sve uništili i opljačkali, da nad satrtim i iznemoglim hrvatskim narodom budu mogli svoje megalomanske ciljeve provesti.

Tko je mogao i smio očekivati, da će hrvatski narod, stare i velike prošlosti, što je na granicama svoje domovine i ujedno na granicama zapadne kulture i civilizacije, herojski i uz neopisive žrtve kroz šest vjekova uspješno branio svoju slobodu i ujedno mir Evrope proti azijatskoj najezdi, tko je smio očekivati, da će sa rezignacijom podnieti novu navalu, da će mirno gledati svoju propast i smrt, i da se neće latiti svih sredstava nužne obrane svoga gologa života. Na to ima pravo i to mu je dužnost. Da ogorčenje onih, koji su zlostavljani i progonjeni kao zvjeri dovede i do ovakovih čina, koji se u normalnoj borbi ne bi mogli i smjeli događati, nije nikakovo čudo. Tlačitelji hrvatskoga naroda stavili su sami svaki normalni rad i borbu izvan zakona i izvan granica politike te političkog morala.

Do ovoga časa rade u cielom svietu redarstvene i diplomatske sile. Napose su organi beogradske policije u

vanjskom svietu do ovoga časa vršili svoju, kod kuće uobičajenu tužnu ulogu krivotvorenja, podmetanja, iskrivljivanja i zavaravanja javnoga mnienja, zlorabeći mogućnost u koju su došli, da budu prevodioci istražnih redarstvenih vlasti proti svakome zakonu i moralu, te se na taj način drzovito nabacivali neosnovanim i prozirnim objedama na pojedine osobe ,pa čak i na pojedine države i njihove vlade. Nu već sada, čim im se ta mogućnost iz ruku izmiće, otkriva se istina, koja te sramotne podvale hametice tuče.

Svaki sviestni Hrvat, gdje god se on nalazio, napose svaki ustaški borac, mora ovoga časa biti sviestan zamašitosti događaja, te usčuvati i održati najveći mir i zapt. Naša je dužnost, da slijedimo beziznimno primjer nepreglednog niza svih onih mučenika, koji su za narodnu stvar dali sve pa i živote, te da junački, svjesno i vesela srdca podnesemo sve teškoće, sve terete, pa čak i svaku bol i bjedu u ovim uzburkanim časovima, da budemo dostojni i vriedni one velike uloge, koja nam je namjenjena, uloge boraca u skoroj velikoj, odlučnoj i odsudnoj borbi našega narodnoga i državnoga oslobođenja.

Taj čas će skoro doći. Hrvatski narod diljem svih hrvatskih zemalja, kao i svaki hrvatski sin u tuđini, nije nikada bio tako sviestan blizine dana velike borbe za oslobođenje kao danas, u času kada su tlačitelji i nametnuti silnici i sami sviestni svoga rasula i kraja njihove tiranije.

Zapt, požrtvovnost i samopriegor nada sve!

Skoro će kucnuti čas, skoro ćemo u odlučnu borbu, za sveta prava hrvatskoga naroda i za uspostavu samostalne i nezavisne države Hrvatske.

Za Dom Spremni!

Dne 18. listopada 1934.

POGLAVNIK

Vjerni Poglavnikovi borci saslušali su u logoru čitanje ove poviestne poruke Poglavnika. Oni su shvatili dubinu svega onoga što im Poglavnik poručuje, akoprem im Poglavnik nije mogao jasno reći sve ono, što bi oni željeli čuti. Ustaši je dosta i to i stoga su ustaše godinama i godinama, u najvećoj stezi izdržali težke i mukotrpne časove života u logoru na Liparima, sve do časa, dok nije došao Poglavnikov poziv na ustanak. A tim časom oživotvoren je najveći ideal tih boraca: Nezavisna Država Hrvatska.

II

Unekoliko redaka

Upriličeno borcima na veselje, a malobrojnima na žalost.

Ovih »nekoliko« redaka pretvorit će se možda u — mnogo redaka.. Šta ćemo, kad ima i mnogo bolnih stvari, na koje se je potrebno osvrnuti. Ima tu svega i svačega, možda i na oko neumjestnih stvarčica, ali su svakako jedno liepo ogledalo onih, kojih se tiče. Neka nam oproste, ako su se u bilo kojem redku prepoznali. Bolje da se im ovako otvoreno reče što mislimo . . .

Em smo Hrvati . . .

Upravo je zapanjujuća sloga kojom mi Hrvati slavimo svoje mrtve. Još je međutim većeg udivljenja vriedno gloženje među živima . . .

Je li prijatelju, da je Tvoj »JA« najveće božanstvo za Tebe? Tražio si suradnika, koji bi mjesto tebe radio, a Ti brao slavu. Kad se međutim vidio da je i on pametan i da negdje dolazi do izražaja, onda si mu na najspretniji način podmetnuo nogu . . . .

*

Najugodnije je za ustašu i pravog hrvatskog borca kad mora čitati o Starčeviću, Šuflaju i drugim velikim

Hrvatima iz pera onih, koji su ih prije napadali. Čovjek bi za te slavosrbe pomislio, da su bili Starčevićanci još — prije Starčevića! . . .

*

Najsretniji će hrvatski borci biti onda, kad će im kavanski štakori i protivnici hrvatske države jednoga dana propovjedati i o ustaštvu.

*

Jedan je stranac napisao ovo: hrvatski purger uviek nadje naslova i mogućnosti za piti. Ako je već jeo, onda pije jer je žedan. Ako nije u stanju jesti, onda popije rakiju da otvori tek. Inače je u stanju i deset puta na dan jesti, samo da nakon toga uzmogne i opet piti.

*

Rekoše u jednoj kavani, da je Joška doduše vječni puntar, ali da je ipak Hrvat. Na to je Martin rekao: »I moji su konji Hrvati, jer su na sviet došli u Slatini, ali su — konji.« Nije dosta biti Hrvat nego i čovjek značaja, to jest ustaša, borac.

*

Poučeni gorkim izkustvom prošlosti, čovjek doista počinje vjerovati u »hrvatsko prokletstvo«. Ta je naime prošlost uz sve svoje divne stranice često puta i bolna, a sve zbog horvackoga jala. Zbog toga netko reče, da nema na svietu vuka, koji bi sam sebi bio toliki vuk, kao što su to pojedini Hrvati.

*

I kad bi susjeda Marka resilo sve duhovno i umno biserje, susjed Luka bi ga nazvao sebičnjakom, nećudorednim čovjekom i glupanom.

*

Filip nije ništa bolji... Kad mu je ustaša Jakov navjestio, da mu je donio samostalnu Hrvatsku, Jakov je rekao da to nije prava Hrvatska, jer da on, Filip pripada drugoj struji.... koja bi jedino smjela Hrvatsku osloboditi.

*

Ne kričite, dragi prijatelju neprestano o miru o udobnosti. Ne zgražajte se nad ratom. Dokažite djelima, koja će koristiti čitavom narodu, pa ste i time izvršili kršćansku dužnost. Svaka rieč mora postati djelom, a djelima ćemo i rat skratiti...

*

Ne dokazujte nikome u lice svoje tobožnje prijateljstvo. Napose ne pužite, jer to čini samo životinja. Svoje prijateljstvo dokažite mu u njegovoj odsutnosti i u nevolji...

*

Životinje se i bez dara govora bolje razumiju od ljudi. Stoga si vjerojatno i čine međusobno manje zla. Slavosrb mnogo govori i čim više rieči, tim više nanosi zla svome bližnjemu, a time i svome narodu.

*

Kad se radi o jednom od naših idealnih ustaških boraca, onda se »lafi« često podsmjehuju. Ali zato najpobožnije u kakvoj krčmi slušaju i obožavaju kakvog glupana, koji se razmeće slanim pošalicama i pripovieda o svojim »lafovskim« podhvatima. Nije čudo: ti »lafovi« i onako spadaju u džunglu...

*

Bilo je to za vrieme najtežih časova diktature. Kad su hrvatski oslobodilački borci prolazili strašnu kalvariju od redarstvenih uza do vješala, jedan se je mali dio na-

šega družtva zabavljao i iz straha pred vlastima, nije ni razmišljao o tim borcima. Ali, ako se je istodobno vodila razprava proti kakvom Čarugi ili Prpiću (svejedno da li malom ili velikom) onda taj isti dio »društva« dolazi u sudnicu, uzbuđuje se i »proživljava« tragediju »siromašnih mladića«. Neke su dame tada i ronile gorke suze, a dogodilo se je čak i to, da je po koja iz samilosti spram običnih razbojnika padala u nesviest. Nakon osude, neke su čak i požalile »te hercig dečke«... Danas se tih desetak »dama« oduševljava za partizane a — osuđuju ustaše.

*

Predajna je hrvatska jadikovka »šaljite predplatu«. To se napose odnosi na rodoljubne listove. Nikad takvih jadikavka ne vidimo kod »modernih« i uzbuđujućih šarenih listova. Isto tako smo svjedoci prošlih dana, gdje su ti neredoviti predplatnici i te kako točno u židovskim dućanima plaćali skupocjena krzna za svoje milostivice. Znamo također, da svaki taj nemarni predplatnik i pije i puši i — plaća odmah u gotovom. Znak vremena...

*

Bilo je samoubojstava zbog »nesretne ljubavi.«

Pitamo se, kada su bili **spremni** učiniti jedno veće djelo zbog uvrede časti svoje domovine? Kada i kako su odgovorili na uvrede, koje neprijatelj nanosi našim narodnim osjećajima?

Vi, koji ste u svaki čas spremni izgubiti glavu u krčmi, kada ste pokazali volju i spremnost da izgubite glavu za Hrvatsku? Vi, koji umirate »zbog nesretne ljubavi«, kada ste u prošlosti pokazali volju da se barem borite za sretniju sudbinu Hrvatske? Kada ste svi vi gu-

biglave i krčmarski ratoborci pokazali volju i spremnost da osvetite sva zla i svu sramotu, nanešenu vašoj domovini Hrvatskoj? . . .

*

Po neki naš slavosrb, kad se nadje u družtvu stranih ljudi, stidi se ne samo priznati da je ustaša, već i da je Hrvat, samo da mu netko ne bi zamjerio. Ljudi su to biz kičme i ponosa, koji time nanose hrvatskom narodu najveću sramotu. Boje se da nismo dosta veliki, da nismo dosta jaki . . . Takvima preporučamo da si pročitaju ono, što o nama govore i pišu najugledniji stranci, pa će nešto naučiti o našoj snazi i našoj veličini . . .

*

Često čitamo ili čujemo, da je koja dobra duša »umjesto vienca na odar« darovala po koju svoticu za neke dobre svrhe. Vrlo pohvalna pojava. Međutim još nismo čuli da se je koji bogatun odrekao boravka u inozemstvu (u svrhu odmora) u korist — recimo siromašnih u Hrvatskoj koji nikada ne mogu na odmor.

*

Svi vičemo da su nam tuđinci nanesli mnogo zla. Ipak, »laf« je vazda sklon majmuniziranju i jedva čeka da može što tuđeg poprimiti ili kojeg stranca oponašati. Za volju »mode« pa bila ona kako odurna i neukusna, mnogi se je u stanju odreći našeg domaćeg, pa bilo ono ne znam kako liepo i prikladno.

*

U jednom je družtvu bilo rieči o životinjstvu, pa je došlo i do teže prepirke o tome, kuda neka nepoznata životinja spada. Isto tako je došlo do prepirke, kad se je morao ustanoviti rod slavosrba. Konačno je jedan najpametniji ustao i dao ovaj odgovor: »Slavosrb, kad se radi o Hrvatskoj, spada u rod glodavaca, a ako se radi o tuđincima, onda spada u rod gmazova (puzavaca). Doista, bolji odgovor ne bi mogao nitko dati.

*

Po neki naš čovjek osjeća da je pozvan biti vođom . . . Kao takav nastoji i nastupati, baveći se velikim i visokim političkim pitanjima, prepuštajuć tajnicima(cama) da riešavaju »sitnice«. Zaboraviše jadni da u novom poredku sve treba ići redovitim vojničkim putem, to jest da se iz malih stvari tek rađaju i velike.

*

Tko puno govori, misli da i mnogo dobra čini. Za šutljivca kaže dotični da je u družtvu neugodan. Težko je doista pogoditi tko je u družtvu neugodniji: onaj što vječno priča ili onaj što šuti . . .

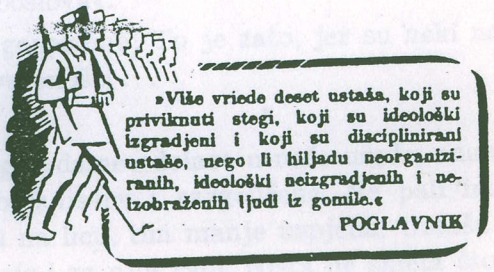

Ima nas svakojakih

Rodjak je često vrlo neugodna pojava, napose ako ga smjestiš za svoga pobočnika ili ako svoj ured uobće napuniš rođacima. Budi uvjeren, dragi prijatelju, da je to neugodnije stanje nego kad moraš s njima voditi parnicu.

*

Nekim tvrdim zastarjelim ljudima nikako ne ide u glavu novi duh i nova vremena. Ne možeš im dokazati, da se u Ustaškoj Hrvatskoj radi drugčije nego u Jugoslaviji. Ovdje se radi, a tamo se je pripoviedalo i plandovalo. Ovdje se sluša i izvršuje, a tamo se je dane i dane viećalo. Prošla su vremena predsjedničkog zvonca i nadmudrivanja i čitanja zapisnika — sa prošle sjednice.

*

Onaj se prijatelj u svome uredu neprestano blaženo smieši i svaki čas, na sveobće začuđenje ostalih, podiže u zrak naliv pero i naklanja se. Što mu je za Boga? — To je onaj koji je nekada za vrieme uredovanja svaki čas skočio na »gablec« i tamo uz dobru kapljicu nazdravljao »dragoj Hrvatskoj.«

Ruka će ga zaboliti...

*

Na svakom koraku i na svakoj galeriji vidimo vas postrojene, pomnjivo dotjerane, — uviek spremne da preuzmete odredbu o imenovanju. Ne naginjite se previše, jer je to opasno.

*

Viču na ustaške dužnostnike. Stara pjesma. A znate zašto? Zato što današnji dužnostnici ne će biti »malo mekši«, što neće »zažmiriti«, što ne čuju rieči »spužvom prek«.

*

Ustaša ide ravno i ne poznaje ni strica ni ujca, s kojima mu se neki groze. I tu nema razlike, osim one, da ustaša u prvom redu zažmiri onda, ako se radi o malom čovjeku, o siromašnom, kojem je neka pomoć doista potrebna. Uzalud se stoga, izvjestna gospodo, šuljate poput aveti po ustaškim uredima i pokušavate djelovati na naše najidealnije borce. Polomit ćete noge...

*

Nije važno za tebe — zastarjeli činovniče — da primiš one koji te traže, jer tako prieti opasnost da bi došao u dodir s narodom. Važnije je, da kod sebe namjestiš kao pisarice samo liepe gospojice, jer bi se moglo dogoditi, da bi one manje zgodne u Tvome uredu doista nešto radile...

*

Pazite kod preuzimanja neke dužnosti, da ne bi vaša stručna sposobnost došla toliko do izražaja, da se vaše imovno stanje naglo poboljša. Uložite stoga više truda u vaš uredski posao i biti će spašena duša vaša.

*

Znate zašto još uviek vlada samovozomanija?

Pa, valjda zato, što je to udobno i brzo obavljenje »žurnih poslova«.

Ali, gospodine! To je zato, jer su neki naši ljudi postali četveronošci...

*

Mnoge »dame« dolaze u naše urede, onako divno nacifrane bojadisane i razgoličene. Ne pali im to... Čim više boja na licu, tim manje uspjeha. Ustaša poznaje samo tri boje i za njih radi. Ništa ne smeta što po koja od

tih »dama« izabere i crvenu boju. Vidi se odmah da nije naravna, jer bi u protivnom slučaju to bio znak stida...

*

Neke salonske »lafice«, o čijim se haljinama više ne pišu čitave stranice, marljivo broje »ustaške zločine«. Bolje bi im bilo da broje nevinu djecu, koju su poslale na drugi sviet...

Krivo su zamislili Ustašku Hrvatsku

Još uviek pozdravljate sa »Klanjam se«? To je samo znak da ste robski odgojen i da ste rob. Vi opet »ljubite ruke«, pa makar to i ne činite? Možda bi ste bili spremni poljubiti i nogu samo da ne morate biti — spremni za domovinu!!! Onaj treći je opet u svako vrieme »sluga pokoran« ili »ponizan«. Taj spada u rod gmazova (puzavaca).

Čovjek, Hrvat i značaj, pozdravlja sa »spremni«...

*

Ti prijatelju, koji si do proglašenja Nezavisne Države Hrvatske živio u obilju, koji si živio na račun radničke ili seljačke muke i koji si kao takav naučio biti »gospo-

dinom«, danas se vrlo težko snalaziš u ustaškoj Hrvatskoj. Nikako Ti ne ide u glavu što i radnik postaje svojim gospodinom, što znači čovjekom. Ne ide Ti u glavu da bi i on morao imati svoju kućicu, svoj krov, svoj vrt i svoju kupaonu. Izgleda da Ti ne ide u glavu da u ustaškoj Hrvatskoj i seljak mora biti čovjek, koji više ne dolazi u tvoj ured ili trgovinu drhćući od straha, koji ne skida šešir čak i pred Tvojim cuckom. Ne ide Ti u glavu da narod nije tu radi Tebe i druge slične »gospode«, već da ste vi svi skupa tu radi naroda... Ti ćeš se dragi »gospodine« ipak morati snaći.

*

Moraš shvatiti i razumjeti, da nisu svi ljudi skloni slikarstvu, da nisu prijatelji svih mogućih boja i »mirisa« s kojima ih usrećuješ u vlaku, munjovozu, na ulici, u crkvi i drugdje. Ne utvaraj si također da te svi ljudi s užitkom gledaju na svakoj zabavi, na svakom javnom mjestu, svakom zgodom i nezgodom. Nemoj također misliti da svi mužkarci moraju pred Tobom padati ničice, da svatko mora biti sretan ako te može pozdraviti, ruku ti poljubiti i »zabavljati« te. Budi već jednom pametna i priredjuj izložbe u svojoj sobi... Ako pak imaš glumačkog dara izvoli se prijaviti u kazalište ili u cirkus...

*

Ti dragi prijatelju, koji neprestano obilaziš pojedina ministarstva i ustaške urede, koji se zauzimlješ za svakoga pa i za najvećeg lopova, koji obtužuješ i namjeravaš rušiti ovoga ili onoga s dužnosti, već si nam postao dosadan i ogavan. Ogavniji i dosadniji si tim više što nikada ne ćeš podnieti ništa pismeno i kad ti se kaže da nešto i podpišeš, onda se vješto izmakneš. (Prouči ustaška načela, napose točku o odgovornosti).

Vi nas dragi dobročudni purgeru ne možete razumjeti... Prigovarate nam da Vas nikada ne posjećujemo, da nas nikada ne možete pronaći, da se čak ne javljamo ni obiteljima. Mi Vam praštamo, jer smo sviestni da nas ne možete razumjeti i da nemate ni pojma što znači biti ustaški dužnostnik u državi, koja je istom stvorena. Ne znate što znači biti savjestan ustaški dužnostnik, koji ne poznaje ni radno vrieme, ni obitelji ,ni nikoga kad se radi o dužnosti. Osim svega toga, da vam pravo kažemo, mi nemamo smisla a ni volje s vama tračlati i nazdravljati... Mi smo nešto drugo... Ne možemo i ne ćemo gubiti vrieme i živce po krčmama ili kavanama i s vama po nekoliko sati razpravljati o — recimo kao primjer — tome kako Vaš susjed Tonček špota svoju »bolšu polovicu« kad se napije. Mi radimo...

*

Naši se stanodavci tuže na stanare... Vrlo dobro. Ima i nemarnih i neurednih stanara, ima ih takvih, koji nam se popnu na glavu. Zbog toga su neki predložili, da se izda »crna knjiga« o takvim lošim stanarima.

Međutim stanari kažu, da bi trebalo izdati i drugu »crnu knjigu«, to jest knjigu o lošim stanodavcima, koji od svojih stanara traže, da im svake pete godine sagrade barem po jednu palaču...

Neki je zlobnik pri tome primjetio, da bi trebalo izdati još nekoliko tih »crnih knjiga, a pogotovo o onima, koji su služili svima tuđinskim vladama, a proti probitcima hrvatskoga naroda. Nadalje o onima, koji su se obogatili na nedopušten način za vrieme rata. Napose idealna »crna knjiga« bi bila ona, koja bi donjela popis kriomčara, pa zatim i gostioničara, koji na upravo zadivljujući način pljačkaju svoje goste.

*

Po neki si je zamislio da biti činovnikom u ustaškoj Hrvatskoj znači biti krvopijom i silnikom. Prevario se je. U hrvatskoj državi treba služiti narodu. Ovo više nije tuđa država ni tuđa uprava, a da bi je nastojao na svakom koraku rušiti.

*

Ustaška Hrvatska treba radnike a ne »zabušante«. Ako netko pristupi u ustaške redove, to ne znači da od toga mora imati koristi. Mi nismo stranački koristnjaci, već smo članovi pokreta, čiji pripadnici moraju sve od sebe dati, a ništa tražiti.

Svatko mora žrtvovati

Žrtva svake vrsti, koju je netko doprinio za obću korist, za vrhovne probitke narodne zajednice, za domovinu, najdivniji je obol pojedinca i naroda. Kad si pridonio žrtvu, dao si sve i čim je žrtva veća, veća je i tvoja duša, veća je i tvoja zasluga.

*

Govorimo najprije o onim najvećim i najsvetijim žrtvama, a to su naši mučenici, koji su i svoje živote dragovoljno i ustaški položiti u temelje i za slobodu Hrvatske. Takve su žrtve najveličanstvenije i one su dokaz naše hrvatske sviesti, naše borbenosti, našega htijenja, naše tisućljetne slave.

*

Od svih se ipak ne traži ni život niti proljevanje krvi, barem ne u svako vrieme i na svakom mjestu. Ima i mnogo drugih žrtvava, koje Ustaška Hrvatska traži od sva-

kog ustaše i od svakog pripadnika hrvatskoga naroda. Te su žrtve različite.

U prvom se redu od svakoga traži, pa i od onih, koji muku muče da ljeti pronađu hlada a zimi toplu peć, da barem razmišljaju o veličini žrtava onih, koji su se do sada borili, koji su do sada proljevali svoju krv za Hrvatsku, koji se i sada bore za Hrvatsku, neka barem malo razmišljaju, pa će i to biti neka žrtva, koja će nam koristiti.

*

Oni drugi, koji su prije u svako doba dana i noći tražili »topla i mrzla« jela i njih obilno zaljevali dobrim pićem, neka se sjete, da i osim njih još netko živi na ovoj kugli zemaljskoj, da još ima koji taj, kojemu je glad svakidašnja hrana.

*

Oni treći, koji nikada nisu ništa radili, neka barem toliko žrtvuju, da se približe kojem seljaku iil radniku, pa da jednom u životu vide — kako se radi . . .

*

Oni koji bi htjeli u uredima staviti noge na stol, neka doprinesu barem toliku žrtvu, da prepuste na stolu malo mjesta i onima, koji rade.

*

Oni pak, kojima je neprestano u rukama sat, pazeći na uredovno vrieme, neka se sjete, da tisuće vojnika na bojištima dane i noći sudjeluju u bitkama, te ne misle ni na spavanje, a kamo li na »uredovno vrieme«.

*

Ustaše će se također još malo žrtvovati pa će iskorieniti sve takve, u koliko bi ih se u Hrvatskoj našlo, a ne bi se znali žrtvovati.

*

Svatko je pozvan na žrtvu i svatko mora žrtvovati na svoj način.

Razgovor ugodni

Nije važno da se u svakoj zgodi guraš pred svjetlopisnu spravu (fotografski aparat) pogotovo za vrieme kakovih svečanosti . . . Tvoja osoba nije konačno tako važna, da te moramo svaki dan gledati u novinama, a nisi ni tako liep, da vječno moraš ljudima služiti za ogledalo.

*

Nije važno da budeš uviek obkoljen obožavateljima i da se o svakoj tvojoj rieči na dugo i široko piše i govori. Važno je da Ti mnogo radiš za Hrvatsku . . . Mogao si dragi prijatelju vidjeti, da pravi ustaše ne govore mnogo o sebi, da ne daju izjave i da se ne dozvoljavaju svaki dan slikati .Ovisi dakle o Tebi, dragi, da osujetiš tu galamu oko sebe i to na taj način, da postaneš malo skromniji . . .

Nemoj misliti, dragi prijatelju, da možeš pod ustaškom odorom činiti što te je volja. Sama odora ne čini ustašu...

*

Poslije svršene stvari, to jest poslije proglašenja Nezavisne Države Hrvatske, ima mnogo Ustaša. To je vrlo velika zadovoljština za Ustaški pokret, jer je to znak da cieli hrvatski narod odobrava Poglavnikov rad. Nu opaža se tu i tamo, da ustašku odoru žele navući i okititi ju ustaškim znakom i pojedini slavosrbi, koji su prije služili svima i svakome, pa bi sada služili i — ustašama. Slavosrb misli da će ostati sve po starom i da je dosta obući ustašku odoru i na kapu staviti veliki U. Ne, dragi Slavosrbe! Ustaše ne trebaju laktaša, puzavaca, slugana, bezznačajeva, ne trebaju prodanih mješina, ne trebaju ptica selica. Ne kitite se perjem kojeg niste dostojni. Ispitajte vašu savjest, sjetite se što ste govorili i činili protiv ustaša, ne pretvarajte se, ne hinite svoju tobožnju ljubav i odanost! Bježite u zapećak, gdje ste bili i onda, kad su se ustaše borile i kad je Ustaški pokret davao velike žrtve i stvarao velika djela...

*

Jest, dragi prijatelju! Ti si trpio, stradao, bio si proganjan, okusio si zbog svojega rodoljublja sve moguće meleme iz »bratske ruke«. Ali, to ne znači, da danas možeš pašovati, umjesto da ustaški vršiš svoju dužnost. Ne znači da možeš samovoljno i nasilnički vladati, umjesto da liepim načinom i dobrim djelima uvjeriš narod o nevaljanosti onoga što je bilo i o izpravnosti onoga što je sada. Narod treba vidjeti tvoj primjer, tvoju skromnost, tvoju požrtvovnost, narod čeka na djela, a ne na tvoje prazne rieči, izprsavanja i prietnje...

*

Svaki dobar gospodar nastojati će, da mu kuća i pred kućom bude čisto... Ne će trpjeti smeća, ne će trpjeti ono što mu smeta u njegovom radu i napredku. Stoga on čisti sve smeće, čisti sav korov...

Smeća i korova bilo je dosta u našoj hrvatskoj kući, a nažalost ga ima i sada. Ustaška metla mora biti nemilosrdna i čistiti sve ono što smeta i koči, čistiti sve ono što je okuživalo zdravo narodno tielo, čistiti sve ono što je živjelo na račun naroda, prodavajući njegovu kožu svakome pridošlici.

*

U ustaškoj državi moraju biti čiste sobe, čista predsoblja, čiste stepenice, čista dvorišta, gradovi, sela i zaselci. Povrh svega i prije svega, u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj moraju biti čisti računi. Svaki je pozvan da otvori knjižicu svojega poslovanja... Većina ih dragovoljno otvori i svaka im čast! I ona sitna manjina, koja je svoje knjižice sakrila i dobro zatvorila, doći će na red.

*

Nađe se i u Hrvatskoj ljudi, koji vole »zlatnu sredinicu«. Ne bi se htjeli nikome zamjeriti, pa stoga odgovornost prebacuju na drugoga. Ne bi htjeli ništa sami učiniti, pa sa svakom sitnicom lete na podpis drugome. Ne žele da se zna njihovo mišljenje o »zakučastim stvarima« pa se stoga nikada ne izjasnjuju, držeći se onoga: Tko više šuti, više je cienjen!

*

Ustaša biti nije lako, pa nas stoga ne može podpuno razumjeti i shvatiti tkogod. Razumije nas ponajbolje onaj, tko se je kao ustaša rodio, tko je kao takav odgojen, a povrh svega nas razumije onaj, koji je osjetio kundak,

zatvor, tamnicu, te koji je često u svojoj kući susretao srbijanskog oružnika . . . Razumije nas ponajviše onaj, koji je kao ustaša djelovao i za vrijeme diktature . . .

*

Upravo svietli primjer junaka: bio čovjek sinoć na »banketu«, junački stiskao ruke, mučio rukavice, previjao se lievo i desno pred svakim, izgovorio tucet nazdravica, a nježnih se do mile volje naljubio ručica . . . I kaže da je junakovao na Kozari.

*

Već godinama obsjeda kavanu, a obdan napada na Zrinjevcu — ženske . . . Junak dana . . .

*

Priča, priča bez prestanka i čitavo ga d r u ž t v o s najvećom mukom sluša. Poznaje sve puteve po Ve-

lebitu, sve klance i proplanke, sve lugare i oružnike . . . Priča o ustaškom vojevanju . . . o borbi spartizanima.

Nikad nije ni puške vidio . . .

*

Ti, bogodani Slavosrbe, što sada govoriš o strašnim noćima u Velebitu i o strašnim patnjama tamošnjeg naroda: man' se takvih priča, jer znamo da si u ono vrieme svom snagom svoje slavosrbske duše služio Bedekovićima i Huzjakima . . .

*

Zar još nisi podlegao ranama . . . kolike si zadobio u junačkim borbama sa odmetnicima? Još malo pa će Ti odpasti jezik od silnog pričanja o »ustašovanju«. . . .

*

I Ti si danas junak, zar ne? A sjećaš li se onog doba, kad si ustaški letak od straha nosio tjedan dana po džepu? A morao si ga »dati dalje!« Tek zahvaljujući vjetru, koji je malo jače popuhnuo, odletio je slučajno iz Tvojih ruku i tako ga dobiše ostali . . .

*

Uzalud si sinoć — nakon sedme čaše — gromko zapjevao »Velebite kršna goro naša . . .« Svejedno si nastaša . . .

*

A Ti dragoviću, što si neposredno pred izvršenjem jedne ustaške dužnosti povratio samokres uz riječi: »Ja ću lako nabaviti drugi . . . a možda ga netko treba« . . .? Nije Ti upalilo . . .

*

Ti vitki mladiću što si »po englezki« dotjerao brčiće, što si junački zafrknuo zaliske kao španjolski torerro, na čijim bi si rubovima od hlača čovjek odrezao prste, što vješto u prstima vrtiš palicu i što lievo i desno bacaš »lafovske« poglede? Da si bio u borbi možda bi ti bura skinula Tvoje brčiće.

*

Poznamo Te dobro, »vrli rodoljube« . . . koji se u ustaškoj borbi nisi nigdje istaknuo, jer si bio »skroman« . . . Hoćeš li i dalje biti skroman, pa i onda kad se radi o »grupama«? . . .

*

*

Ti bivši režimlijo sada govoriš da si mnogo pomogao progonjenima zbog ustaške djelatnosti, time, što nisi »uredovao«? Pa tko Te je uobće u Beogradu smatrao sposobnim da nekoga proganjaš...

*

Pazite onoga tamo! Uviek govori o svome revolucionarstvu. Zaista! Ako nije večera gotova točno u 8 sati, u stanju je pucati — po vlastitoj ženi...

*

A Ti vječni putniče, koji još i danas putuješ? Zar još uviek govoriš, da si na Oplenac išao zbog toga da »ublažiš boli« hrvatskim robijašima?

*

Već mjesecima očajno sjediš nad jednim poslom i još ga nisi izvršio — izgleda da Te ne bi ni sve konjske sile pomakle! Ni Ti se nisi u sretnu uru rodio niti junačkim mliekom dojio. Zar još ne znaš da je nepokretnost, po ustaškom shvaćanju, jednaka zločinu veleizdaje...?

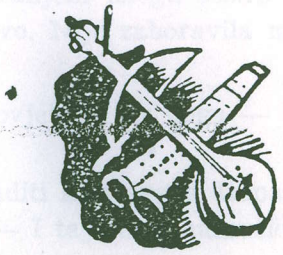

U znoju lica svoga - ništa ne rade

Jedan liepi »blond« gospodin sjedi u kavani... Naručio je jednu kavu (za drugu već nema novaca). Iz očaja nad dosadom htio je napisati pismo, ali i za to je prelijen. Pogledao je kroz prozor i vidio da kiša pada. Onda je zijevnuo... i naručio vodu... i opet pogledao kroz prozor.Vidio je da kiša više ne pada i opet je zijevnuo. Tako je došlo podne i umoran se uputio kući na objed. Teško je pješačiti, nu za samovoz nema novaca... Šta mislite šta je poslije podne radio? Spavao je! Bio je prelijen ponovno ići u kavanu. Idealni tip radnika...

*

Njegov je prijatelj danas uranio... što znači da je ustao u 11 sati prije podne. Mužki je zasukao rukave, osjetio se spremnim i sposobnim i za najteži rad... U naponu svoje stvaralačke snage uputio se je u kuhinju, gdje je u znoju lica svoga objedovao...

*

Naš susjed Alfred osobito voli teški tvornički rad... stoga vrlo rado prošeće pokraj tvornice i traži duboki hlad. Tamo se naime nalazi jedna lipa...

*

»Uzor ustaša« i vrli radnik, tek mu u ustaškoj Hrvatskoj smeta činjenica — što treba raditi...

*

Kao brižni čitatelj savjestno i s velikom ljubavlju čita svaki broj »Ustaše«. Da je znao da će jedan cieli broj »Ustaše« biti posvećen istinskom radniku, nikad ga ne bi bio čitao...

*

Jedini posao u životu za njega je psovanje svojih radnika. Kad im isplaćuje beriva, znoji se, viče i govori im da ništa ne rade, da badava pobiraju plaće i da na taj način on mora propasti. Jadnik. Taj će doista u ustaškoj Hrvatskoj propasti.

*

Čudi se da mu posao ne ide, a radnu snagu bira ne po istinskoj snazi i po srdcu junačkome, već po obličju i lipoti. Ne zna jadnik za onu pjesmu: »Ne volim Te što si liep . . .«

*

Jedini rad koji ga ne umara jest jelo.

*

Još da nije pušač ne bi uopće imao posla. Teško je i cigarete vaditi iz džepa. Pa još i zapaliti . . .

*

Onaj tamo sdušno za vrieme rada daje prednost svome drugu. Prvi dolazi po plaću . . .

*

Ona gospodjica sa svojim šetnjama po Zrinjevcu i marljivim iztraživanjem izloga šešira — u velike je zadužila čovječanstvo. Nije zaboravila ni modne novine . . .

*

Izmučio se čovjek do zla boga — u »fotelju«. . . .

*

Težko je izvaditi ključeve iz džepa . . . a još teže pronaći ključanicu. — I taj se je namučio . . .

*

Čitav božji dan sjedi pred ogledalom. — I to je posao . . .

*

A istom stvoriti odluku o izboru miomirisnih vodica, prašaka i pomada . . . posao je, koji bi i najveći umnik mogao ovjekovječiti . . .

*

Eh, da nemam djece, što bi život bio liep. Onda bi se istom moglo plodno raditi.

Ali šta . . .?

*

Posjećivati stalno kina, plesove, modne izložbe i t. d,, velik je posao. Kad barem ne bi bilo poučnih predavanja, koja tako umaraju . . .

*

Ide, ide i ne može ni razmišljati. Mozak mu je u petama . . .

*

Razpalio je jednu »partiju šnapsla« i u tri dana nije ga zabolila glava. Uzorni radnik . . .

*

Jedan mučenički primjer bogodanog radnika je onaj što u znoju lica svoga »diktira« svojoj tajnici neko pismo, dok je noge izpružio na stol . . .

*

Njegov prijatelj je opet sretne ruke, jer mu se ured nalazi odmah pokraj spavaće sobe, pa tako može svoje mučeničtvo ublažiti time, što radi u pigjami . . .

*

A tek onaj mučenik, što se muči u krevetu, pijući kavu i istodobno »diktira« tajnici? Kad bi to znao onaj prvi, koliko bi njegove muke bile ublažene . . .

*

Bračna nevjera je također velik i plemeniti rad . . .

*

Ti opet, koja po čitav dan visiš na pragu svoje komšijice? Ti ćeš još preporoditi sviet . . .

Dragice naša, i Ti se umaraš čekajući onog, koji ne dolazi. U tom čekanju nisi dospjela naučiti ni kuhati . . .

*

A vrtiti čitav dan vijak na krugovalnoj spravi? Pa istom slušati strane postaje i onda prepričavati? Zar to nije posao vriedan i dostojan svake i najveće narodne duše . . .

*

Liepi mladiću, koji napišeš pet ljubavnih pisama, nagovoriš deset ženskih, pogledaš se dvadeset puta u ogledalo, zafrkneš samodopadno tielom barem trideset puta — sam u sebi uživaš i kod toga se izmučiš . . . Ti si uzor radnika; žuljevi te odaju . . .

*

Najteži je rad razmišljati o tome kako će radnici sutra raditi . . .

*

I ti gospojice što tako napadno buljiš okolo i misliš, da te svi vide — prava si žrtva rada . . .

*

Onaj suradnik, koji već dva mjeseca radi na jednom članku izgleda, da se znoji krvavim znojem. Kad ga konačno napiše, misli, da je ugrabio dvie sreće . . .

*

Onaj bivši dužnostnik
baš je pravi mučenik.
Podnio je šest »slava«,
i zaboli ga glava.
Ljudi ga čekaše tri sata
eto ga konačno — na vrata!
Prodje kroz dvored — ko husarski satnik:
pravi patnik.
Dodje konačno u svoju sobu —
izdržao je vražku probu.
Nije to sitnarija —
prava Kalvarija.
Prestala je sa uzkrsnućem N. D. H.

*

Preko svih ovih pa i onih koje nismo spomenuli, naš će pošten radnik preći — spužvom prek . . .

Oni su bogodana veza sa selom

Jest, dragoviću moj! Ti si uviek seljakovao i time sticao ne samo dnevnice, već i druge mastne prihode. Sad je došlo vrieme iskrene skrbi za hrvatskog seljaka, pa za Tebe više nema zarade. Ti se grizeš, Ti se ždereš, Ti se s time ne slažeš. Ti, koji si čitav svoj politički viek govo-

rio o seljaku, sad si najednoć uvidio, da u Hrvatskoj zaista ima seljaka . . . i ne možeš se snaći. Doći ćeš podpuno k sebi . . .

*

Ti pak, dragoviću, posjedovao si liepi samovoz. Velik si prijatelj pokrajine i gotovo svaki dan juriš po selima i prašinom gušiš sve što je živo . . . Gaziš junački seljačke guske i kokoši . . . I to je veza sa selom . . . Šteta samo što više nemaš samovoz.

*

Mladić preko puta žestoko je propjevao o selu, o ljepoti prirode, o slikovitosti naše pokrajine, o zelenilu šuma, krasoti naših polja. Sad u jedan mah vidi i travicu i kra-

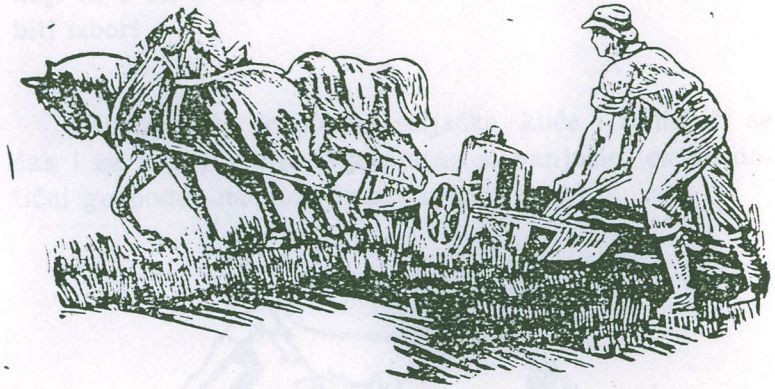

vicu i Maricu . . . Misli mu lete u daljinu, u seosku tišinu, smeta mu gradska buka i svidja mu se seoska surka. Taj je po svoj prilici zaljubljen, draga mu je daleko, pa mu misli odmah blude po selu. Kad se draga povrati u grad, brzo će pjevati o svietlima velegrada . . .

Njegov nešto stariji drug također pjeva, ali o jeseni, o žutom lišću, o suhim granama. Znači, da mu se je draga iznevjerila, pa sve vidi pusto, golo i žuto. Takvim pjes-

nicima preporučamo, da ne objavljuju svoje pjesme, jer naša mladež očekuje vedrinu, veselje, a ne tugu i čemer. Svaki neka tuži sam na svoj račun . . . Osim toga, selo u jeseni ima i te koliko veselih i vedrih proživljavanja, ali ga treba posjetiti i onda, kad čovjek nije nesretno zaljubljen . . .

*

Išli ste na oporavak u to »naše drago selo«. Tamo ste u nekoj gospodskoj ladanjskoj kući probančili desetak dana, seljaka niste ni pogledali . . . Na povratku sa nekim zanosom pričate o neriešenim seljačkim pitanjima. A vi ste čitavo vrieme jeli i pili u vili. Uzorno snalaženje u seljačkom životu . . .

*

I ono dobrćudno purgersko družtvo zaputilo se je »na svieži zrak«, što bi značilo — u selo. Ponielo je sobom svega dara božjega, čime će darovati siromašnu seljačku djecu. Tek što su ostavili posljednje gradske kuće, brže bolje pronašli su jedno zgodno mjesto, tamo se posjeli, sve pojeli, s dobrom kapljicom zalili i dobrahno razpoloženi zbog drage seljačke poštene duše, povratili se u grad. Zaista, divno je to naše drago selo, kojeg oni ni vidjeli nisu . . .

*

Dvie kćerkice upravo su se povratile »sa ladanja« i oduševljeno pričaju o selu i o ljepoti seljačke duše. Odmah iza toga pokušale su se putem brzoglasa upisati u Ustašku mladež. Kad to nije uspjelo, poslale su svoje podatke po kućnoj pomoćnici (one ju zovu sluškinja!) i u poslanom pisamcu zapitale su, ne bi li se prisega mogla obaviti brzoglasno. Kažu, da su to naučile na selu.

*

Gospodja Hilda i njezine dvije kćerkice — prave lafice — došle su na zabavu u narodnim seljačkim nošnjama. Kod oblačenja barem su deset puta proklele »te seljačke prnjke«, koji da se nikako ne mogu prilagoditi tielu... Divni primjerci, pravi čuvari narodnih svetinja...

*

Naša susjeda sprovodi upravo blaženi život bez djece. Sutra ili prekosutra održat će predavanje o čuvanju domaćeg ognjišta.

*

Danas vrlo učtivo razgovaraš s jednom skupinom seljaka i upravo se napadno zanimaš za poljske poslove, koji su u toku. Sigurno Ti je netko rekao, da će naskoro biti izbori...

*

Zaustavio si se pokraj seljačke kuće i zanimaš se čak i za uzgoj svinja. Vjerojatno si nanjušio, da će dotični gospodar naskoro imati kobasica...

*

Rado ostavi ženu i nedjeljom podje u selo, da proučava seljački život. Čudnim slučajem se nadje uviek u krčmi, gdje svira glasba. Vraća se u grad ugodno razpoložen i prisiže vjernost našem dragom selu...

*

Savršeno se razumije u stočarstvo i peradarstvo. Iznad svega drag mu je odojak i pohano pile...

*

Onaj tamo najeo se do iznemoglosti tuste purice i nakon toga zapjevao: »Naše selo je tak veselo«...

*

Piše, govori i tumači o selu i o njegovim »problemima«. Još nikad nije svojom nogom stupio u jednu seljačku štalicu.

*

Srdce ga vuče u seljačku tišinu, gdje se svaki put najede slatkoga kuružnjaka, maslaca i sira s vrhnjem...

*

Stavio je na glavu ličku kapicu i tvrdi, da je seljačkoga poriekla. Majka mu se zvala Schlesinger...

*

Bio je narodni zastupnik jednog izrazito seljačkog kotara i kaže da je seljacima u velike pomoženo, što je on primao dnevnice...

*

Prigodom proslave vatrogasnog družtva Štefek se je mužki u tom selu napio i jedva čeka čas, kad će koje drugo vatrogasno družtvo slaviti barem tridesetgodišnjicu. ... Pravi seljački sin...

Naše slabe i „jake" strane

Još ne poznaješ ni svojeg jezika, već se služiš tuđicama. I od Tebe ne bude nikad ništa . . .

*

I Ti, koji razvlačiš previše. Ti pričaš tri dana, što bi mogao reći u tri redka . . . Nisi mnogo bolji od njega...

*

Ti se opet mučiš riečima . . . i sad tek vidiš kako je hrvatski jezik težak. Ti se rado sjećaš prošlih vremena . . .

*

Pogledaj ga, onoga tamo, koji ne može ništa učiniti bez tajnice . . . Razšetao se po sobi kao gladna zvier u kavezu, ruke sklopio na krstima i »diktira«.

Često puta bi mu rad bio bolji i beričetniji, kad bi sam radio . . .

*

Onaj opet tamo stalno priča . . . Mogao bi nešto od toga zapisati da ne zaboravi što je već rekao . . .

*

Vi ste draga susjedo opet danas dobro namazani? Zar ne znate da naš seljak maže kola samo onda, kada više ne idu . . .

*

Onaj plače za samovozom, koji mu je oduzet . . . I jeruzalemske su žene plakale nad razorenim Jeruzalemom, pa ipak Jeruzalem ima svoje sjajno mjesto u poviesti . . .

*

Tebi se već brkovi blaženo smiju. Misliš da ćeš se opet popeti na položaj? Pusti ih još malo neka rastu . . .

*

A Ti dragoviću, koji si poslan na rad izvan domovine? Zar misliš da za Tebe ne postoje Ustaška načela i moralni zakoni? Vidimo i znamo sve! Naša metla dopriet će i tamo . . .

*

Stalno se praviš važan, umišljeni mladiću. Šta nemaš pametnijeg posla? Zar misliš, da Te osim nas itko primjećuje? . . .

Kad već hoćeš, da te se bolje vidi — daj načini visoke pete . . . .

*

Onaj tamo što nosi u petama vjetra, u misli zabavu, u srdcu zeca, a u želudcu domovinu, utekao nam je kao posebni junak. Bieg mu nije uspio . . .

Njima svejedno je . . .

Ima ih i takvih, koji su se u zadnje vrieme počeli baviti politikom. To mu je prvi i jedini posao u životu. Posve je razumljivo, da se oni ne bave običnom dnevnom politikom kao obični smrtnici, već onom visokom. Kopna mora, ocean, najviša brda najveće daljine to za njih nije ništa. Prelete ih u mislima (jer počeli su i misliti) u tili čas. i odmah su stvoreni zaključci i odluke. Sva su pitanja riešena. Držim da nije potrebno spominjati, da se sve to odvija u kavani. I čim su ta velika pitanja riešili u jednoj kavani ,odmah odlaze u drugu, da tamo svoju osnovu o uređenju i spasenju svieta prodaju prvom bezposličaru.

Čujmo jednoga od njih, kako gleda na razne događaje . . .

*

U kavani se pridružuje jednom drugom gostu. Bilo je to u večer u oči Nikolinja. Pokraj njihova stola prolazi neki krampus. I razgovor započne:

— Pazite, prijatelju, pokraj nas prolazi sv. Nikola.

— Oprostite, to nije Nikola, već krampus.

— Dobro, neka bude krampus. Za mene je to svejedno. Mnogo je važnije to, da su nam opet donieli veliko iznenadjenje.

Mislite na darove, koje je ustaška vlada tom zgodom podielila ranjenicima i siromašnima?

— Ma kakva ustaška vlada! Ona već i ne postoji. Mislio sam na novu vladu,koja je već preuzela vlast i smjestila se na Markovom trgu.

— Nova hrvatska državna vlada? Na Markovom trgu? O tome nisam ništa ni čitao ni čuo . . .

— Ma dobro, dobro. Nije to baš hrvatska državna vlada, ali je vlada. I to oslobodilačka vlada. Doduše ne zasjeda na Markovom trgu nego u šumi, ali ipak je vlada.

— Pa vi valjda mislite na »partizansku vladu«? Što se to nas Hrvata tiče. I gdje vam je uobće ta vlada?

— Dobro, prijatelju. Znam i ja da u njoj nema Hrvata, ali nama je to svejedno. Sjedi li u toj vladi Srbijanac, Crongorac, Slovenac ili židov, to nije važno. Ta braća smo. Oni će zastupati i naše probitke. Konačno, novi predsjednik vlade je . . .

— Kakvi novi predsjednik vlade? Tko je to?

— Maršal Broz!

— Marš-al Brus?

— Pa dobro, neka je brus, glavno da je maršal i predsjednik vlade. Za nas je važno da dođe novi predsjednik i nova vlada. To je najzanimivija stvar za nas u

kavani. Nego taj Broz ili Brus, koji je inače Slovenac, dakle brat, imenovao je i sabor, u koji je pozvao sve odličnike naših šuma.

— Vi valjda mislite na komunistički komitet ili partizanski »oslobodilački savjetodavni odbor«?

— Ma da, posve mala zabuna. Ali narodna volja je tu i . . .

— Kakva narodna volja, kad je tu vašu »oslobodilačku« vladu imenovao Josip Džugašvili-Staljin!

— To je posve svejedno, jer mi smo braća i sa Rusima. A što je naše to je i rusko, pa zašto taj — kako ono rekoste — Džungla-cvili — ne bi bio naš. Isto je tako da li je taj sabor u Zagrebu ili u kojoj šumi .Naći će se načina, da se narodne zastupnike pokupi po svima šumama i dovede nekuda na saborovanje, pa makar u Jasenovac! Nego, ima još dobrih novosti. Kad su se ono Englezi i Amerikanci izkrcali u Dalmaciji . . .

— Kakvoj Dalmaciji? Valjda mislite u Siciliji?

— Svejedno, dragi prijatelju. Oboje svršava sa »ija«, a zračni prostor u vrieme zrakoplova nije važan. Dakle, kad su se izkrcali, dali su grozni udarac ustašama i Niemcima, bombardirajući lučke naprave, naoružana gniezda, neprijateljske postave . . .

— Htjeli ste reći djecu, žene, starce, bolnice i crkve? Opet pravite pitanje iz neznatnih stvarčica. Ne zaboravite, da je sada rat ,a u ratu šute i zakoni i zvona. Pogodio ti diete, ženu, starca, purana ili ovcu, to je posve svejedno. Baš kao da si pogodio i onog momka što upravlja topom. Ta svi su oni živa bića. Ako nema dosta ljudi ima i zooloških vrtova, pa se gađaju životinje. Cilj je cilj. Ali, pustimo to. Čuo sam da su Englezi izradili točnu osnovu za bombardiranje Hrvatske i da na svojim specijal-

kartama imaju točno označenu svaku osobu, koju mogu a koju ne bombardirati...

— Čovječe, vi ste lud! Valjda ste mislili reći, da imaju obilježene zgrade, naprave, mostove i slično, a ne ljude?

— Opet se bunite. Zar nije svejedno most ili piljarica? Nisam ja uostalom kriv, što moji prijatelji vjeruju, da će biti bombardirane samo Englezima nepoćudne osobe.

— A kako će razlikovati »poćudne« od »nepoćudnih«?

— Sasvim lako. Oni, koji stoje u »repovima« su nepoćudni, dakle udri po njima. Oni drugi, koji namirnice nabavljaju — kako se ono kaže — izpod žita, to su saveznici. Njih dakle uobće nema na ulicama...

— Izvrstno! Imate li još štogod zanimivog?

Kako ne! Niste li čuli da Englezi spremaju u najskorije vrieme, a svakako za Uskrs invaziju u Zagorje, gdje će pohvatati, poklati i pojesti sve partizane!?

— Ludjače! Valjda ste mislili purane?

— Opet vaša ujedljiva i neumjestna primjedba! Partizan ili puran, isti je pojam za Anglosase. Jednima i drugima su oni prijatelji, a nije nepoznata činjenica, da su Englezi izjeli i po kojeg svojeg prijatelja ili saveznika... Uostalom, u anglosaskoj vojsci ima i crnaca, koji u svom uljudbenom podhvatu protiv Europe lako mogu zamieniti partizana za purana.

— Istina je, mudri čovječe. Što još znadete?

— Kad sam šetao Zrinjskim trgom u Zagrebu, pristupio je k meni jedan prijatelj i rekao mi je, da je u Zagrebu revolucija i da ulicama prolaze mnogobrojne postrojbe pobunjenika, koji kliču Staljinu.

? ? ?

— Da, već vidim vaše velike oči. Vi ste mislili reći, da su to prolazile mnogobrojne ustaške postrojbe, koje su klicale Poglavniku. Pa meni je svejedno, glavno da su ljudi doista klicali.

— Vi ste, prijatelju, savršen čovjek! Vama je svejedno štogod se dogodilo. Recite mi sada, da li je vama svejedno hoće li siromasi imati kruha ili ne?

— E, prijatelju! To je već stvar ustaške vlade. Mi možemo u najgorem slučaju pozvati Engleze i Amerikance, da kojem hrvatskom djetetu bace eksplozivno nalivpero ili da za vrieme sv. mise bombardiraju koju crkvu, ali hranu za hrvatsku djecu? Takvo ministarstvo nije predvidjeno u Titinoj vladi. Za nas je dosta i »povjerenik za šume«, jer je to ipak najvažnije pitanje za nas...

Vama, ako ste takav

Vi »rodoljubi«, vi politikanti, koji sjedite u toplim sobama ili šećete po perivojima, ne znate što je rat. Nastojali ste borbu na sve moguće načine izbjeći, misleći da će taj vaš »narodni posao« trajati dugo.

*

Ne znate za ratne grozote, jer svoj nos niste turili iz svoje udobne sobe.

*

Ne znate što znači borba, jer vam je najdulji put bio do Jelačićevog trga ili do Zrinjevca, a u najtežem slučaju do u blizinu koje gradske mitnice, gdje ste preuzeli kriomčarenu robu.

*

Ne samo da ne znate što je rat, već ne znate ni što je rad, pošto ste u životu bili tako sretni i snalažljivi, da su uviek do sada za vas drugi radili.

*

Vi niste vidjeli popaljene hrvatske domove pa se stoga oduševljavate za »šumarce«. Vi niste vidjeli srušene crkve, pa stoga — da obsjenite prostotu — obilazite zagrebačke crkve, koje još nisu srušene po vašim saveznicima. Sve zato, da pokažete svoju tobožnju pobožnost. Prije ste vikali na vjeru i »popove«.

*

Vama nisu partizani silom u šumu odveli sina, brata ili oca, pa stoga brižljivo kriomčarite odjevno tvorivo, kako bi svoje miljenče — zrinjevačkog »lafa« — što elegantnije obukli za ovu zimu, akoprem ima već desetak odiela.

*

Vama nisu šumski »drugovi« spalili kuću, pa stoga mirne duše i pušeći cigaru uživate na balkonu svoje trokatnice i samilostno promatrate užurbani mali sviet, koji se žuri na posao, a koji nema niti stana niti ogrjeva.

*

Vi se uzrujavate zbog dignutog vlaka, jer ste čekali na kolodvoru u Zagrebu, da se tim istim vlakom odvezete na ladanje. Na desetke majki i otčeva međutim plaču nad tim dignutim vlakom, jer je tom zgodom poginulo isto toliko njihove djece.

*

Vama se ne da u vojsku, jer mislite da ste svoju vojnu dužnost izvršili time, što ste se neiskreno divili stupanju jedne naše vojničke postrojbe zagrebačkim ulicama.

*

Vama nisu partizani pred vašim očima obezčastili ženu ni sestru ni kćer, pa stoga u svome zabavnom salonu uživate nad svojom dragom Bebicom i njenim najnovijim kostimom. Upravo u taj čas razmišljate, kako prošlogodišnje okovratno krzno više nije u modi, pa bi trebalo za ovu zimu kupiti novo.

*

Vas nisu vaši »drugovi« iz šume vezali drotom, nisu vas vodili po tamnim špiljama i nisu pred vašim očima hrvatskim borcima rezali pojedine dielove tiela. Stoga si s najvećim užitkom dajete »manikirati« nokte i upravo s najvećim blaženstvom uživate u toploj kupelji.

*

Vi niste izkusili muke i patnje borca, koji već preko dvie godine — često gladan i neodjeven — vodi paklensku borbu protiv divljaka, koji mu hoće srušiti i državu i obitelj i dom. Stoga svaki dan muku mučite dok izaberete jedno odielo, koje bi taj dan bilo za vas na »korzu« ili u kavani najprikladnije.

*

Vi niste u glunoj noći, ležeći u blatu i čekajući satima i danima najednom začuli urlik šumskih razbojnika i pucnjavu njihovih strojnica. Ali zato s pravim užitkom slušate zvukove kakvog valcera kroz vaš skupocjeni krugovalnik, pa bio to i «Radio London.«

Vi ne znate, da mnogi i mnogi hrvatski vojnik nije preko dvie godine vidio svoj dom i svoju obitelj. Ne znate ni to, da se on više ni nema kuda ni kome vratiti, jer su mu šumski razbojnici, s kojima se vi oduševljavate, spalili kuću i poklali obitelj. Stoga vi udobno sjedite u toploj sobi i sa svojim ukućanima kartate.

Vi vičete na ustaše. Zaboravljate, da dok vi sjedite u slikokazu ili kazalištu, mnogobrojni ustaški dužnostnici i dužnostnice marljivo obilaze naše ugrožene krajeve, junački se odupiru svima nasrtajima protivnika, ublažuju riečju i djelom patnje naroda i iz dana u dan polažu svoje živote za svoj narod i svoju državu.

*

Vi se sakrivate pod raznim naslovima i ne usuđujete se priznati, da ste ustaša. Da opravdate svoj kukavičluk, vi tražite sva moguća pokrića, a napose pak vičete na »ustaške zločine« . . .

*

Vi kao rodjeni slavosrb stidite se priznati čak i to da ste Hrvat, jer ste kao i uviek do sada spremni sutra nazvati se Englezom, Čerkezom, Kinezom, Zulukaferom i slično.

*

Vi sa smješkom prelazite preko činjenice da su mnogi gladni i neodjeveni. Razumije se, vaše su smočnice i ormari puni, ali ne pomažete skrb ustaške Hrvatske za njih. Vama je toplo . . .

Vi ne vidite potrebe naroda, jer svega imate. Vi ste uopće sliepi i gluhi kad se radi o narodu, jer niste potekli iz naroda, jer ga ne poznate, jer ne možete uopće suosjećati s narodom. Vi ste slavosrbska tuđinska pasmina, vi ste pokvarena gospoda.

*

Mogli bi vam, dragi gospodine iz udobnog naslonjača ili kavane još mnogo toga nabrojiti. Za danas je međutim dosta, tek vam želimo reći samo nekoliko zaključnih rieči:

1. Vi ne priznajete narod ni njegove potrebe, narod ne će ni vas priznati. Pa makar u času konačne ustaške pobjede ponudili kakvu oveću svotu »u dobrotvorne svrhe«;

2. Borac, koji pati i trpi, koji se smrzava, koji je možda i koji put gladan, ali se bori, taj će se borac jednoga dana pobjedonosno vratiti sa bojišta, u sela i gradove i pitati će za račun.

*

3. Vas je — gore navedenih vrlo mali broj. Vješto ste se zakukuljili, kao i vaša braća u drugim državama, a vjerujte da će vas biti još manje.

*

Onaj koji se borio i koji je za ovu državu iskreno i marljivo radio, taj će vam »uzorni rodoljube«, suditi. I tada će ova naša izpaćena hrvatska zemlja biti konačno očišćena od svega smeća, od svih trutova, od svih »zabušanata«, od svih kavanskih politikanata. Onda će biti i bez tih malobrojnih neprijatelja, pa ne će biti potrebna ni rubrika »u nekoliko redaka« . . .

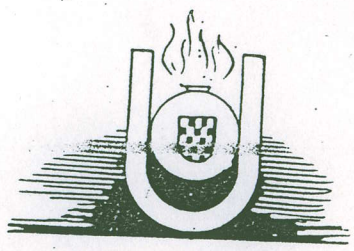

Izpravak

Na strani 100 osmi redak odozgo odpada, a mjesto njega dolazi: skida šešir čak i pred Tvojim cuckom. Ne ide Ti u glavu

1165